

wroclaw.pl

Idź na piknik!

Konkurs z nagrodami, drzewka za elektrośmieci i wymiana ubrań – 25 marca na placu Strzegomskim wielkie świętowanie.

str. 9-12

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 11 (124), 22-27.03.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

Cztery zielone lata we Wrocławiu

21 tys. drzew

215 tys. krzewów i pnączy

52 nowe parki i zieleńce

Rozlicz się i zamelduj, a zyskasz 2,5 tys. zł

W programach Nasz Wrocław i Nasz Wrocław MAX wrocławscy podatnicy i mieszkańcy z mel-dunkiem dostają darmowe wejściówki i zniżki.

str. 3

Poszerzony obszar deratyzacji w mieście

...i wydłużone terminy. Tak prowadzona będzie we Wrocławiu deratyzacja. Rada przegłosowała, a straż dopilnuje, by zmniejszyć populację szczurów.

str. 4

Київ – місто-партнер Вроцлава

15 березня у вrocławській ратуші було підпи-сано угоду, що формально закріпила тривалу співпрацю між містами.

str. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

kiedy w 2018 roku powierzali mi Państwo obowiązki Prezydenta Wrocławia, podkreślałem to najważniejsze dla mnie słowo w myśleniu o naszym mieście: „wspólnota”.

Ostatnio, w świecie pełnym podziałów, poszukiwania wrogów lub ludzi odpowiedzialnych „za coś”, wspólnota zdaje się mało popularnym hasłem. Nie wiem, czy jest mi bliższy z racji socjologicznego wykształcenia, czy z lat zaangażowania we wsparcie wrocławskich NGO-sów, ale myśląc u progu nowej kadencji o Wrocławiu, myślałem właśnie przede wszystkim o wspólnocie. Bez niej samo miasto staje się bowiem jedynie zbiorem technicznych słów opartych o „urbanistykę”, „ciągi komunikacyjne”, „analizę ruchu”, „nasadzenia zieleni”. Do-

piero, gdy pamiętamy kto tworzy miasto, jesteśmy w stanie wypełnić owe „technikalia” właściwą treścią.

Wspólnota definiuje miasto. Nadaje mu kierunek, wskazuje wyzwania i szuka rozwiązań. A nade wszystko bierze odpowiedzialność właśnie za to wszystko, co wspólne.

W mojej wizji Wrocławia sprzed blisko 5 lat nic nie uległo zmianie. Nadto sądzę, że przez kryzysy, jako wspólnota, wyszliśmy wzmocnieni, a wzajemne wsparcie i otwartość na potrzebujących w najtrudniejszych momentach pokazały, jak bardzo odpowiedzialni jesteśmy.

Dziś tej wspólnej odpowiedzialności za miasto, zrozumienia procesów, z jakimi się mierzy, będziemy bardzo potrzebowa-

li. Dlatego tak dużo opowiadam Państwu o Wrocławiu, czy poprzez biuletyn, czy też w tej najszybszej codziennej interakcji poprzez media społecznościowe.

Najlepsze nawet działania proinwestycyjne miasta nie zastąpią corocznego płacenia podatków w miejscu, z którego korzystamy, a instytucje miejskie, choćby najsprawniejsze, nie będą w stanie skutecznie zadbać o czystość na naszych podwórkach, jeśli sami nie będziemy o nią dbać. Troska o Wrocław, w każdym wymiarze, jest naszą najbardziej wspólną sprawą.

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

POGODA

						
CZW. 23.03	PT. 24.03	SOB. 25.03	ND. 26.03	PN. 27.03	WT. 28.03	ŚR. 29.03
18°C	18°C	14°C	13°C	10°C	8°C	10°C

KSIĘŻNICZKI I RYCERZE POWITALI PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY

21 marca obchodziliśmy pierwszy dzień wiosny. We Wrocławiu wiosenny sezon otworzyli uczniowie Szkoły Podstawowej nr 113 im. Adama Rapackiego przy ul. Zemskiej 16C, którzy przebrani w stroje księżniczek i rycerzy bawili się na nowym placu zabaw – Średniowiecznym Wrocławiu w parku Tysiąclecia. Była to również dobra okazja, żeby przypomnieć o zielonych inwestycjach, jakie w najbliższym czasie będą realizowane w stolicy Dolnego Śląska.

Warowny gród w parku Tysiąclecia powstaje w ramach dwóch projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego: nr 250 WBO 2019 oraz nr 198 WBO 2021. I etap Średniowiecznego Wrocławia został ukończony i otwarty 1 marca. Już w kwietniu park Tysiąclecia zostanie jeszcze bardziej zazieleniony w ramach kolejnej edycji akcji WROśnij we Wrocław.

Rozlicz PIT i zobacz, co może twój podatek

Do 2 maja trzeba rozliczyć PIT. Składając zeznanie podatkowe we wrocławskim urzędzie skarbowym, skorzystasz z darmowych wejść i zniżek w programie Nasz Wrocław. Potwierdzając dodatkowo zameldowanie, uzyskasz kolejne bonusy z Nasz Wrocław MAX.

Redakcja

Według danych Krajowej Administracji Skarbowej we Wrocławiu w 2022 r. rozliczono 582 tys. PIT-ów. To o ponad 50 tys. więcej niż w 2021 r. (531 tys.). Mimo to dochody Wrocławia z PIT wcale nie są wyższe. – To efekt niekorzystnych reform podatkowych rządu. Szacujemy, że tylko w tym roku ubytek dochodów z PIT to około 420 mln zł – podkreśla Marcin Urban, skarbnik Wrocławia. – Dochody z PIT to główne źródło dochodów miasta i 33 proc. wszystkich dochodów własnych Wrocławia – dodaje.

Zapłać tu, gdzie mieszkasz!

Nie każdy wie, że deklaracji PIT nie trzeba składać w mieście,

w którym się jest zameldowanym. O wiele lepiej zrobić to tam, gdzie się naprawdę mieszka. Dzięki temu nasze podatki zostaną przeznaczone na inwestycje, z których skorzystamy jako mieszkańcy.

A po co się meldować?

Ale zameldowanie też jest istotne. To ważna informacja dla miasta. Dzięki znajomości liczby zameldowanych na danym osiedlu mieszkańców, można precyzyjnie oszacować niezbędną liczbę miejsc w przedszkolach i szkołach czy zweryfikować plany inwestycyjne. Takie dane pomagają także optymalnie zaplanować kursowanie komunikacji miejskiej na danym obszarze. Wszyscy na tym korzystają.

Status Nasz Wrocław

Rozliczając podatek we Wrocławiu, w ciągu roku masz możliwość skorzystania z:

- darmowych wejść do 10 wrocławskich instytucji
- zniżek u niemal 70 partnerów programu
- tańszych biletów okresowych imiennych na MPK
- biletu miesięcznego MPK za 1 zł w taryfie Nasz Wrocław Kolej
- wirtualnej karty czytelnika MBP
- 30 dodatkowych punktów w rekrutacji do przedszkoli oraz 80 dodatkowych punktów w rekrutacji do pozaobwodowych szkół podstawowych.

Korzystaj na MAX-a

Rozliczając podatek i będąc zameldowanym na pobyt stały we Wrocławiu, w ciągu roku skorzystasz z:

- 19 darmowych wejść
- dodatkowych darmowych biletów dla osoby towarzyszącej w 7 atrakcjach
- bezpłatnych wejść na mecze i do Vertigo Jazz Clubu
- wyższych zniżek u wybranych partnerów programu
- rocznej karty do zoo w cenie jednorazowego wstępu
- rocznego karnetu VIP do aquaparku za pół ceny
- 50 dodatkowych punktów w rekrutacji do przedszkoli oraz 90 dodatkowych punktów w rekrutacji do pozaobwodowych szkół podstawowych.

To proste, nie zwlekaj

Zarejestruj się w programie na stronie lub w aplikacji. Potwierdź status podatnika i meldunek. W razie jakichkolwiek problemów, użyj czatu wideo dostępnego na stronie www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw.

Zmiana czasu w ten weekend

W najbliższy weekend w nocy z soboty na niedzielę (25/26 marca 2023 r.) przestawiamy czas z zimowego na letni, przesuwając wskazówki zegarków o jedną pełną godzinę do przodu – z godziny 2 na 3. Oznacza to, że będziemy spać godzinę krócej, ale dzięki temu po południu będziemy dłużej cieszyć się naturalnym światłem.

Wrocław liderem transformacji

Podczas Polskiego Kongresu Klimatycznego, który odbył się w dniach 16 i 17 marca 2023 r. w Warszawie, Wrocław otrzymał tytuł Lidera Transformacji Energetycznej! Nagroda przyznana została za instalację fotowoltaiczną na Tarczyński Arenie oraz rozbudowę sieci elektroenergetycznej pod system ładowarek pojazdów elektrycznych.

Ostatnie ślizgi w Spartanie taniej

Od 20 marca do końca sezonu łyżwiarskiego (czyli do 31 marca) – na dwóch lodowiskach WCT Spartan przy ul. Wejherowskiej 34 i ul. Spiskiej 1 wejście na płytę przez cały tydzień dla dzieci i dorosłych będzie kosztowało tylko 17 zł. To już ostatni dzwonek na łyżwy. Warto skorzystać.

Kiedy jest dyżur miejskich radnych?

Wrocławscy radni miejscy: Agata Gwadera-Urlep, Małgorzata Kellner i Igor Wójcik zapraszają mieszkańców na swój dyżur w Sukiennicach 9, pok. 204, 205 i 211 w środę 22 marca w godz. 15–16.30. Tydzień później w środę 29 marca w tym samym miejscu i tych samych godzinach dyżurować będą: Jolanta Niezgodzka, Agnieszka Rybczak i Piotr Uhle. Harmonogram sprawdź na wroc.city/DyzuryRadnych2023.

Wrocław i Kijów miastami partnerskimi

Kijów oficjalnie stał się miastem partnerskim Wrocławia 15 marca. Mer Kijowa Witalij Kliczko nazwał przymierze „symbolicznym”.

Magdalena Pasiewicz

Inicjatywa partnerskiej współpracy pomiędzy Wrocławiem i Kijowem pojawiła się w 2019 roku, a nabrała rozpędu po wybuchu wojny na Ukrainie i podczas Samorządowego Okrągłego Stołu we Wrocławiu w maju 2022

roku. W listopadzie radni miejscy przegłosowali uchwałę o nawiązaniu współpracy partnerskiej z Kijowem.

– Chciałbym raz jeszcze podziękować Wrocławowi i prezydentowi Sutrykowi. Za wsparcie Kijowa, za pomoc humanitar-

na i gospodarczą – mówił podczas łączenia mer Kijowa Witalij Kliczko.

Podpisanie porozumienia miast partnerskich zacieśni kanały pomocy między miastami, a w przyszłości pozwoli wspomóc odbudowę zniszczonego Ki-

jowa. Po podpisaniu dokumentów prezydent Wrocławia i delegacja z Ukrainy odsłonili herb Kijowa w ratuszu. Kijów to drugie miasto na Ukrainie, z którym Wrocław zawarł porozumienie (w 2001 r. podpisano umowę ze Lwowem). To 16. miasto partnerskie Wrocławia.

To już czas na naukę – zapisz malucha raz, dwa, trzy

W środę 22 marca wystartowała rekrutacja do wrocławskich przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. W tym roku przygotowano ponad 6,5 tysiąca miejsc. Jak zapisać dziecko i na co zwrócić uwagę? Przede wszystkim załóż profil zaufany lub e-PUAP, a potem skorzystaj z naszego poradnika.

Paulina Falkiewicz

W tym roku po raz drugi rekrutacja przebiega w pełni elektronicznie. Ważne jest jednak, by rodzic posiadał aktywny profil zaufany lub e-PUAP. W innym wypadku nie wprowadzi wniosku w systemie rekrutacyjnym i będzie musiał złożyć go osobiście.

Zapisz się elektronicznie

Wnioski w elektronicznym systemie rekrutacji można składać od 22 do 29 marca. W tym celu po zalogowaniu – należy:

- podać dane dziecka i rodziców,
- wybrać trzy przedszkola,
- zaznaczyć spełniane kryteria,
- dodać wymagane załączniki,
- podpisać wniosek profilem zaufanym.

– We Wrocławiu mamy wystarczającą liczbę miejsc w przedszkolach. Także w tegorocznej rekrutacji każde dziecko znajdzie miejsce w publicznej placówce – zapewnia Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UMW. – Je-

Jeżeli chodzi o dzieci obcokrajowców, w tym ukraińskich uchodźców, biorą one udział w rekrutacji na takich samych zasadach – podkreśla.

Dodatkowe punkty

Rodzic, który chce zapisać dziecko do placówek oświatowych w 2023 roku, może otrzymać dodatkowe punkty za rozliczenie się i zameldowanie we Wrocławiu:

- 30 punktów w programie Nasz Wrocław (z aktywnym statusem podatnika)
- 50 punktów w programie Nasz Wrocław MAX (po potwierdzeniu zameldowania we Wrocławiu).

Harmonogram rekrutacji

22.03.2023 od godz. 12 – rozpoczęcie składania wniosków z wykorzystaniem elektronicznego systemu

29.03.2023 do godz. 15 – zakończenie składania wniosków z wykorzystaniem elektronicznego systemu

21.04.2023 – sprawdzenie wyników kwalifikacji

24.04.2023 – złożenie ewentualnej rezygnacji z miejsca za pomocą systemu

25.04.2023 – zamknięcie możliwości złożenia rezygnacji z miejsca za pomocą systemu

27.04.2023 od godz. 14 – sprawdzenie list przyjętych do przedszkola

12.06.2023 od godz. 12 – rozpoczęcie składania wniosków z wykorzystaniem elektronicznego systemu w rekrutacji uzupełniającej

14.06.2023 do godz. 15 – zakończenie składania wniosków z wykorzystaniem elektronicznego systemu

24.06.2023 – sprawdzenie wyników kwalifikacji w rekrutacji uzupełniającej

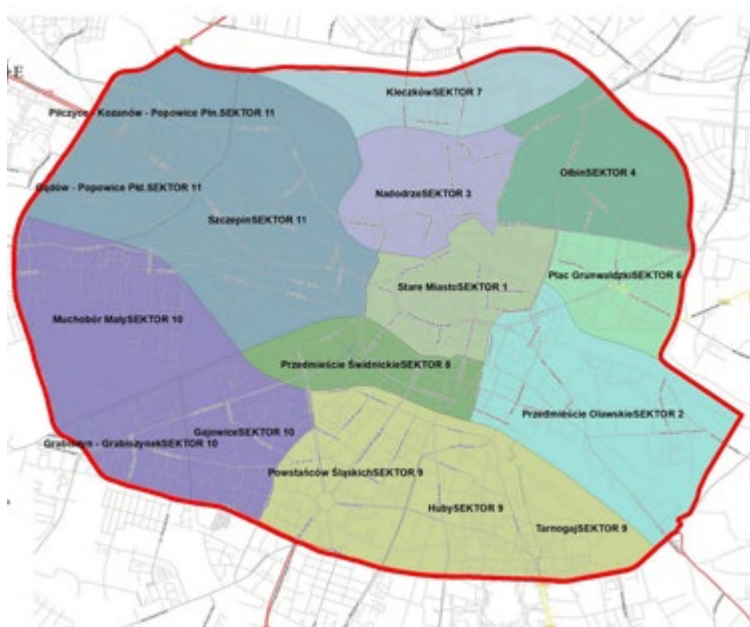
27.06.2023 – złożenie ewentualnej rezygnacji z miejsca za pomocą systemu

28.06.2023 – zamknięcie możliwości złożenia rezygnacji z miejsca za pomocą systemu

29.06.2023 – sprawdzenie list przyjętych do przedszkola.

Szerzej i częściej – tak będzie przebiegać deratyzacja

Większy obszar w centrum, liczniejszy katalog nieruchomości, wydłużone terminy – tak miasto walczy ze szczurami. A wszystko w porozumieniu z naukowcami z Uniwersytetu Przyrodniczego, którzy dostosowują metody do biologii tych zwierząt i badań naukowych z całego świata. Rada miejska już podjęła uchwałę w tej sprawie.

Obszar obowiązkowej marcowej deratyzacji we Wrocławiu

Bartosz Moch

W centrum Wrocławia (na terenie ograniczonym rzeką Odrą, mostem Milenijnym, ul. Milenijną, ul. Na Ostatnim Groszu, estakadą Gądowianką, ul. Klecińską, ul. Petuniową, al. gen. Hallera, al. Armii Krajowej, Lasem Rakowieckim oraz Starą Odrą) obowiązkowa deratyzacja będzie od teraz obowiązywać właścicieli wszystkich nieruchomości oraz sieci kanalizacji sanitarnej, ogólnospławnej, deszczowej wraz z wpustami ulicznymi, studni i komór na sieciach infrastruktury podziemnej.

Rozszerzony został również katalog rodzajów nieruchomości podlegających obowiązkowej

deratyzacji, usytuowanych poza wskazanym powyżej centrum Wrocławia. Deratyzacja obowiązuje od teraz również hostele, motele, pensjonaty oraz inne obiekty świadczące usługi noclegowe, dworce kolejowe i autobusowe oraz pozostałe budynki użyteczności publicznej i obiekty, w których wykonywane są całodobowe świadczenia zdrowotne.

Wydłużono również terminy przeprowadzania obowiązkowej deratyzacji na terenie centrum Wrocławia do 10 miesięcy w ciągu roku:

- od 1 stycznia do 31 marca,
- od 1 maja do 30 września,
- od 1 listopada do 31 grudnia.

Bez zmian pozostają daty obowiązkowej deratyzacji na terenie całego Wrocławia, przeprowadza się ją dwukrotnie w ciągu roku w terminach:

- od 1 marca do 31 marca,
- od 1 listopada do 30 listopada.

Należy pamiętać, że deratyzację przeprowadza się każdorazowo w przypadku wystąpienia populacji gryzoni na terenie nieruchomości.

Nad prawidłowym przebiegiem deratyzacji czuwają strażnicy miejscy. Właściciele nieruchomości, którzy nie wykonują deratyzacji na zarządzanych terenach, mogą zostać ukarani grzywną.

Masz 8 minut? Pomóż zbadać kondycję NGO-sów

Jeśli działacie w sektorze pozarządowym, do 31 marca możecie wziąć udział w ankiecie sprawdzającej stan wrocławskich organizacji NGO. Michał Szkrawan z Centrum Sektor 3 wyjaśnia Maćkowi Wołodko dlaczego warto to zrobić.

Skąd wziął się pomysł, żeby przeprowadzić tego typu badanie?

Od wielu lat prowadzimy przy ul. Legnickiej 65 inkubator NGO. To sprawia, że słyszymy na co dzień, jakie są problemy. A tych nie brakuje. Pandemia spowodowała np. wycofanie się wielu uczestników projektów oraz wolontariuszy. Z powodu restrykcji nie było możliwości wyjścia do ludzi. W efekcie wiele projektów zostało wstrzymanych. 2022 rok to była kumulacja wszystkiego. W Ukrainie wybuchła wojna, a wiele organizacji przestawiło się na działania pomocowe. Inflacja w Polsce przełożyła się na rosnące problemy finansowe. Dlatego uważamy, że jest to właściwy moment, by zadać sobie kilka pytań, zdiagnozować sytuację.

Jak chcecie to zrobić?

Badamy kondycję wrocławskich NGO-sów, robimy to chyba jako pierwsi we Wrocławiu. Samo badanie jest w formie ankiety. Jej wypełnienie zajmuje około 8 minut. Pytamy o podstawowe rzeczy. Ale także o ocenę 2022 roku, o spojrzenie na rok 2023. Oczekiwania, obawy, rzeczy, które będą się odbywać. Trochę podobne badanie, tylko że w skali ogólnopolskiej, przeprowadza co

roku Stowarzyszenie Klon/Jawor. Różnica polega na tym, że dane statystyczne z badania ogólnopolskiego niewiele nam mówią o sytuacji we Wrocławiu. A ona interesuje nas najbardziej.

Ankiety wypełnić można do końca marca. Ale zakładam, że nawet dziś macie częściowe informacje, wynikające choćby z rozmów prowadzonych w inkubatorze NGO. Z jakimi problemami borykają się najczęściej wrocławskie NGO-sy?

Utrzymanie płynności finansowej, pozyskanie nowych członków. Ale też wypalenie zawodowe. To ostatnie jest szczególnie widoczne. Chroniczny stres, praca po godzinach, to ma destruktywny wpływ na życie osobiste.

Widzimy także, że nadal nieodkrytym tematem dla wielu organizacji jest współpraca z biznesem. Wiele nie wie, że może działać z biznesem w ramach partnerstwa, darowizny itp. To przekłada się na korzyści dla beneficjentów.

A czy to nie jest tak, że w trudnych dla budżetu miejskiego latach, to właśnie współpraca z biznesem będzie się stawać dla organizacji coraz ważniejsza?

Michał Szkrawan zachęca do wzięcia udziału w ankiecie badawczej

Myślę, że współpraca z gminą będzie nadal podstawą dla NGO. Z biznesem – to jest nadal strefa nieodkryta. To może się zmienić w 2023 roku. W 2022 już takie ziarna zostały zasiane. Czy te partnerstwa będą kontynuowane – tego jeszcze nie wiemy.

A co z odpisami od podatku? W tym roku jest to 1,5 proc. a nie 1 proc. Nie podreperuje to finansów organizacji?

Z 1,5 proc. od podatku mogą korzystać Organizacje Pożytku Publicznego (OPP). Jest ich we Wrocławiu – zgodnie z wykazem prowadzonym przez Narodowy Instytut Wolności – 324. Ale większość organizacji w naszym mieście jest małych. Do 5 osób. Nie mogą skorzystać z 1,5 proc. Nie są w stanie sprostać wymaganiom ustawowym. To nie znaczy, że nie działają dobrze. Tylko nie mają warunków, środków.

To ile jest organizacji pozarządowych we Wrocławiu?

Około 2 tysięcy działa aktywnie. Oficjalnie w bazie Generator NGO Urzędu Miejskiego Wrocławia zarejestrowanych jest ich ponad 4,5 tysiąca. Ale część z nich jest organizacjami widmo. Liczymy na to, że jeśli 10 proc. działających aktywnie NGO odpowie na naszą ankietę, pozwoli to już na wskazanie pewnych trendów.

➤ Ankiety wypełnisz na stronie wroc.city/Ankieta

Otwórz swój mały turystyczny biznes nad Odrą

Przystanie, pola biwakowe, wypożyczalnia sprzętu pływającego. Na budowę lub modernizację małej infrastruktury turystycznej nad Odrą otrzymać można w tym roku dotację w kwocie do 150 tysięcy złotych. Konkurs dla NGO ogłosił Zarząd Województwa Dolnośląskiego. Termin składania wniosków upływa 29 marca.

Maciej Wołodko

Wkład własny organizacji pozarządowej wynosi w konkursie minimum 10 proc. Przewidywany czas realizacji zadania to okres od 2 maja 2023 r. do końca 2023 r.

Na co dokładnie dostać można dotację? Na budowę lub moder-

nizację małej infrastruktury turystycznej nad Odrą.

Poprzez infrastrukturę i sprzęt turystyczny organizatorzy konkursu rozumieją w szczególności: przystanie, pola biwakowe (np. wiaty, ławostoły, paleniska, kosze na śmieci), parkingi dla kamperów, zaple-

cze sportowo-rekreacyjne (np. boisko do siatkówki plażowej, plac zabaw), miejsca wodowania i wyciągania kajaków oraz innego sprzętu pływającego, zejścia do wody, miejsca etapowe (węzłowe), szlaki wodne, wypożyczalnia sprzętu pływającego, sprzęt pływający, slipy dla łodzi.

Aby przystąpić do konkursu:

- należy wypełnić i złożyć ofertę w Generatorze eNGO
- zapisać ofertę na dysku komputera
- podpisać ją podpisem elektronicznym
- podpisać wymagane załączniki podpisem elektronicznym

- przesłać ofertę oraz wymagane załączniki za pomocą platformy ePUAP

Wszystko do 29 marca 2023 r. do godziny 23.59.

➤ Dokumenty i regulamin znajdziesz na stronie wroc.city/FunduszOdranski

KONSULTACJE
SPOŁECZNE
POWIEDZ NAM, JAK...

Jak urządzić zieleń na podwórku przy Sępa-Szarzyńskiego?
23 marca 2023, godz. 17:30, Szkoła Podstawowa nr 107

Szczegóły na: www.wroclaw.pl/konsultacje

Tworzą i jasno na Mickiewicza

126-metrowy odcinek drogi na Zalesiu przechodzi modernizację. Sięgacz ul. Mickiewicza zyska oświetlenie, odwodnienie i utwardzoną nawierzchnię z wyznaczoną trasą dla pieszych. Za prace odpowiada ZDiUM we współpracy z MPWiK oraz sami mieszkańcy, którzy zgłosili potrzebę modernizacji i na ich wniosek jest realizowana w ramach miejskiego partycypacyjnego Programu Wspierania Inicjatyw Lokalnych. Inwestycja warta ponad 750 tys. zł ma się zakończyć w połowie kwietnia.

Bezpieczniej na Gądowie

Na ulicach Bajana i Drzewieckiego powstały dwa wyniesione przejścia dla pieszych, dzięki którym m.in. dzieci bezpieczniej docierają do szkoły. Powstało również odwodnienie i co bardzo ważne – lampy doświetlające przejście dla pieszych, a także inne elementy poprawiające bezpieczeństwo. Prace te wykonano z inicjatywy mieszkańców w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego „Pieszko po Gądowie”. Kosztowały łącznie 435 tys. zł.

Drugie życie tramwaju

Jeszcze w ubiegłym roku codziennie kursował na regularnych liniach MPK. Teraz zasłużoną emeryturę zapewnia mu Towarzystwo Miłośników Wrocławia. Miejski przewoźnik przekazał Towarzystwu 48-letni tramwaj Konstal 105. Jest wyjątkowy, bowiem jako jedyny uniknął gruntownej, zewnętrznej modernizacji. Ma, tak jak dawniej, wszystkie konstale, po cztery pary drzwi w każdym wagonie i otwierają się one do środka. Zachował również swoje kanciaste kształty. Turyści, wrocławianie, pasjonaci komunikacji miejskiej będą mogli cieszyć się nim, gdy wyruszy na trasę odświeżony, jako tramwaj historyczny i będzie obsługiwał linie turystyczne.

Urbancard w pociągach we Wrocławiu?

Umowę już podpisał prezydent Jacek Sutryk, teraz wystarczy, by zrobili to: Polregio i Koleje Dolnośląskie. Wtedy od 1 kwietnia na biletach wrocławskiej komunikacji miejskiej będzie można jeździć także pociągami w granicach Wrocławia.

Redakcja

Kilkanaście miesięcy trwały rozmowy na temat sposobu finansowania podróży pociągami w granicach Wrocławia. W grudniu magistrat przedstawił ofertę operatorom kolejowym pociągów i organizatorowi transportu kolejowego w regionie – Urzędowi Marszałkowskiemu.

Jest porozumienie

Wrocław zobowiązał się płacić za każdą podróż 9,40 zł – to kwota wynikająca z cennika Kolei Dolnośląskich. W grudniu 2022 roku było to 9,10 zł, obecnie to 9,40 zł – trzeba przemnożyć przez liczbę podróży wykonywanych w granicach Wrocławia. Zatem oferta wygląda następująco: 9,40 zł x liczba podróży w granicach miasta.

28 lutego wicemarszałek województwa Tymoteusz Myrda, członek zarządu województwa Krzysztof Maj oraz prezes Kolei Dolnośląskich Damian Stawikowski podczas konferencji prasowej zgodzili się na ofertę miasta.

Co zakłada umowa?

W pociągach osobowych Polregio i Kolei Dolnośląskich na obszarze określonym w umowie, czyli stacji i przystanków kolejowych mających w nazwie słowo Wro-

Paulina Tyniec-Piszcz i Aleksander Łoś z Wydziału Transportu UM Wrocławia podczas konferencji

claw i na przystanku Iwiny, honorowane będą bilety MPK:

- czasowe (24-, 48-, 72- i 168-godzinne)
- okresowe imienne (bez biletów na 2 dowolne linie), w tym imienne „Nasz Wrocław”
- okresowe na okaziciela.

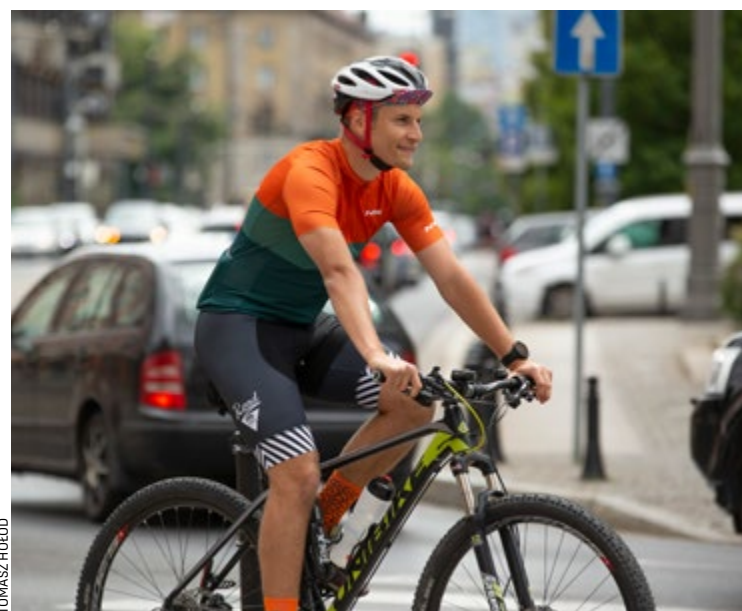
W przejazdach pociągami w granicach Wrocławia mają być także honorowane bezpłatne przejazdy dla tych, którzy nie muszą kasować biletów w miejskich tramwajach i autobusach – np. dzieci i młodzież ucząca się do 21 r.ż. czy seniorzy, którzy ukończyli 65 r.ż. Honorowane mają być też wszystkie ulgi i zwolnienia, które

obowiązują w komunikacji miejskiej, np. dla honorowych krwiodawców czy określonych grup ludzi z niepełnosprawnościami.

Umowa zostaje zawarta na okres od 1 kwietnia 2023 r. do 31 marca 2025 r. z możliwością jej przedłużenia na mocy aneksu. Miesięczne wynagrodzenie za przejazdy wewnętrzne, czyli rozpoczynające się i kończące we Wrocławiu z tytułu realizacji przedmiotowej umowy, to iloczyn szacunkowej liczby podróży w granicach Wrocławia odbytych w danym miesiącu i stawki za jedną podróż, która na dzień podpisania umowy wynosi 8,70 zł netto czyli 9,40 zł brutto.

Wartość umowy określono na kwotę ponad 46 mln zł brutto. Faktyczne kwoty, jakie Wrocław będzie płacił kolejom, zostaną ustalone w czasie liczenia pasażerów. Pierwsze takie liczenie powinno odbyć się w lipcu. Przez pierwsze trzy miesiące (1.04-30.06 2023) umowa zakłada, że przyjęte zostały miesięczne wartości na podstawie wyników badań przeprowadzonych w 2019 r., tj. Bw = 172 318 osób (Bw – miesięczna liczba podróży wewnętrznych w pociągach PR i KD określona na podstawie badań). To oznacza, że za pierwsze trzy miesiące umowy miasto zapłaci ok. 5 mln zł: (172 318 pasażerów x 9,40 zł x 3 miesiące).

Wybudują trasy rowerowe wzdłuż Dubois

Na to połączenie czeka wielu rowerzystów – trasa będzie liczyć 400 m

Została podpisana umowa z wykonawcą na budowę jednokierunkowych dróg i pasów rowerowych po obu stronach ul. Dubois od mostów Mieszczańskich do skrzyżowania z ul. Pomorską.

Redakcja

Drogi dla rowerów na ulicy Dubois to bardzo ważne uzupełnienie korytarza rowerowego dla jadących m.in. z Popowic nową trasą wzdłuż wybudowanej linii tramwajowej. Jest to jedna z tych „dziur” w infrastrukturze, której „załatwienie” jest bardzo ważne ze względu na dokończenie trasy biegnącej właśnie z Popowic na wschód (i odwrotnie).

W ramach inwestycji powstaną również nowe przejazdy rowerowe

przez ul. Kurkową, pl. Maxa Borona oraz ul. Dubois na wysokości wspomnianych skrzyżowań.

– W ramach inwestycji zostaną również wybudowane nowe przejście dla pieszych na wysokości końca peronów przystanków tramwajowych na ul. Dubois, które ułatwi dotarcie do przystanków – mówi Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Wykonawca ma na zrealizowanie zadania 9 miesięcy. Koszt inwestycji to blisko 2,3 mln złotych.

W Ogrodzie Japońskim trwają prace pielęgnacyjne

Ogród Japoński we Wrocławiu po zimowej przerwie przygotowuje się do otwarcia w nowym sezonie. Właśnie trwają prace porządkowe. Ogrodnicy usuwają liście i uschnięte gałęzie krzewów oraz drzew. Kiedy ponownie będzie można wybrać się do ogrodu? Sprawdź też ceny biletów i skorzystaj ze zniżek.

Tomasz Wysocki

Ogród Japoński to jedna z najpopularniejszych atrakcji turystycznych we Wrocławiu. Główną jego ozdobą są różaneczniki, chociaż miłośników zieleni przyciągają także orientalne rośliny, altany w ogrodzie i nad wodą oraz elementy wystroju ogrodu, które nadają mu niezwykłego charakteru: pomost, ogrodowe rzeźby i strumień. Po zimowej przerwie znów będzie można go odwiedzać od 1 kwietnia w godz. 9–19.

Najważniejsze atrakcje

Ogród Japoński we Wrocławiu powstał zgodnie z zasadami budowy tradycyjnych ogrodów orientalnych. To pełen symboli przykład harmonijnego połączenia sił przyrody i działania człowieka. Przyciąga architekturą, aranżacją i rzadką roślinnością.

Kolekcja roślin liczy około 200 gatunków drzew, krzewów i kwiatów. Część z nich – dęby, cisy, azalie pontyjskie czy różaneczniki katawbijskie – pochodzi jeszcze z pierwszego okresu działania ogrodu, czyli początku XX wieku. W ogrodzie jest około 30 gatunków roślin z Dalekiego Wschodu. Można tu podziwiać

Przed wiosennym otwarciem Ogrodu Japońskiego przy ul. Adama Mickiewicza 1 trwają wielkie porządki

m.in. modrzewnik chiński, miłorząb dwuklapowy, klon grabolistny, szupin chiński. Godna uwagi jest metasekwoja chińska, klony palmowe, sosna koreańska oraz kilkadziesiąt odmian różaneczników i azalii.

Swoich miłośników mają drzewka niwaki, czyli: sosna drobnokwiatowa, cyprysik tępołuskowy, ostrokrzew karbo-

wanolistny. Najbardziej widowiskowym elementem Ogrodu Japońskiego jest układ strumieni, kaskad i stawów. I w tym wymiarze można wyłowić wiele symboli i odwołań do kultury Dalekiego Wschodu, np. kaskadę męską i żeńską, Staw IKE, czyli morze w ogrodzie, kamienne plaże oraz drewniane mosty. Podczas spaceru można obejrzeć bramy, herbaciarnię i kamien-

ne latarnie – część z elementów wystroju pochodzi z oryginalnych azjatyckich ogrodów z XVIII i XIX wieku. Nawet ryby w stawie Ogrodu Japońskiego – karpie Koi – nie są wybrane przypadkowo, to najczęściej występujący lokatorzy tradycyjnych ogrodów japońskich. Karp Koi to symbol szczęścia, odwagi i długowieczności. Ryby tego gatunku żyją nawet 70 lat.

Ceny biletów

- **Bilet normalny:** 21 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 17 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 15 zł
- **Bilet ulgowy:** 14 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 11 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 10 zł
- **Bilet wielokrotny, normalny (10 wejść):** 140 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 112 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 98 zł
- **Bilet wielokrotny ulgowy:** 98 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 78 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 68 zł
- **Bilet rodzinny:** 56 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 45 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 39 zł
- **Bilet specjalny:** sesje fotograficzne i filmowe – 280 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław – 224 zł, dla uczestnika programu Nasz Wrocław Max – 196 zł.

Z bezpłatnego wejścia mogą skorzystać: dzieci do lat 3, przewodnicy turystyczni, osoby z niepełnosprawnością wraz z opiekunami.

ZUS po remoncie przyjmuje klientów na Reymonta

Po prawie trzech latach ZUS we Wrocławiu wrócił do swojej stałej siedziby przy ulicy Reymonta. Placówka przeszła gruntowny remont, który kosztował 15 mln złotych.

Jarek Ratajczak

W placówce ZUS przy ul. Reymonta gruntownie przebudowana i zmodernizowana została sala obsługi klientów, prowadzący do niej łącznik oraz stare piwnice.

– Dzięki rozbudowie budynek powiększył się o ponad 800 mkw. Nowoczesna, klimatyzowana i wygodna sala obsługi klientów została zlokalizowana w dobudowanej części – mówi Iwona Kowalska-Matis, regionalny rzecznik prasowy ZUS na Dolnym Śląsku.

Rzeczniczka zapewnia, że w nowej, zbudowanej według najwyższych standardów, sali klienci będą swoje sprawy mogli załatwić nie

tylko w dobrych warunkach, ale też przy zachowaniu pełnej poufności danych. Sala spełnia wszystkie nowoczesne standardy obsługi klientów. Są w niej wygodne miejsca dla czekających w kolejce oraz przestronna toaleta.

– Planujemy także zorganizowanie miejsca do przewijania najmłodszych gości i kącika zabaw dla nieco starszych, towarzyszących rodzicom maluchów – opowiada.

Wejście do sali, przed którą są trzy miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami – zbudowane zostało bez barier architektonicznych. Drzwi wejściowe otwierają się automatycznie, dzięki czemu osoby na wózkach

nie mają najmniejszego problemu z wejściem do środka. Cały obiekt jest monitorowany, a przeszklenia oklejone po to, żeby osoby niedowidzące mogły bezpiecznie poruszać się na terenie inspektoratu.

– Dla osób niedosłyszących zamontowaliśmy pętlę indukcyjną, czyli system wspomagania słuchu, który umożliwia odbiór czystego i wyraźnego dźwięku poprzez cewkę telefoniczną, w którą wyposażony jest niemal każdy aparat słuchowy. A dla osób niedowidzących czytane za pomocą zmysłu dotyku tyfłomapy oraz oznakowanie w języku Braille'a – podkreśla rzeczniczka.

Zmodernizowany budynek jest energooszczędny.

Gruntownie przebudowana została m.in. sala obsługi klientów

Co robią przedszkolaki? Drukują w 3D zwierzaki

Króliki, sowy, maski Batmana, drzewa, kwiatki, motyle – dzieci z „Misiowej Polany”, czyli Przedszkola nr 104 przy ul. Niedźwiedziej we Wrocławiu, drukują przedmioty w 3D. „Oswajają się z nową technologią, a przy okazji uczą się mnóstwa ważnych rzeczy” – mówi Anna Ziółkowska, dyrektorka placówki.

I Beata Turska

Dzieci z „Misiowej Polany” mają do dyspozycji dwie proste w obsłudze drukarki 3D Banach (School i Smart) i sześć długopisów 3D tej samej marki, a także filament, czyli tworzywo termoplastyczne, którego używa się do druku przestrzennego.

Zaczarowany ołówek

Największym wzięciem cieszą się długopisy 3D, bo taki sprzęt jest jak zaczarowany ołówek ze znanej kreskówki: to, co się nimi narysuje, można wziąć potem do ręki, wykorzystać w zabawie, połączyć z innymi elementami, podarować komuś.

– Dzieci je uwielbiają – mówi Anna Ziółkowska, dyrektorka przedszkola. – Na początku pracowały głównie na szablonych, a teraz, gdy już wiedzą, jak trzymać narzędzie i nim operować, mogą rysować wszystko, co sobie wyobrażą. Zaskakujące jest to, jak bardzo potrafią się przy tym koncentrować.

– Aż trudno je od tego oderwać – potwierdza Katarzyna Sałek-Jaracz, nauczycielka przedszkolna. – Te zajęcia uwielbiają wszyscy, i dziewczynki, i chłopcy. Co robimy za pomocą tych długopisów? To zależy od pory roku. Jesienią

Przedszkolaki lubią przyglądać się pracy drukarki, która tworzy obiekty 3D, np. kolorowe kwiaty

dzieci stworzyły

las, grzyby i zwierzątka, potem śnieżynki i maseczki karnawałowe, po nich zakładki na Dzień Babci i Dziadka, a teraz zajmujemy się wiosennymi kwiatkami. Każdy może, oczywiście, narysować także coś według własnego pomysłu.

Długopisy, z których korzystają przedszkolaki, są całkowicie bezpieczne, bo filament rozgrzewa się niezbyt mocno i nie da się nim oparzyć (na wszelki wypadek dzieci zakładają jednak na palce specjalne napatki). Są też przystosowane do pracy z powerbankiem.

Las, królik i kostka do gry

Bezpieczne są także drukarki, które mieszczą się w zamkniętej obudowie z okienkami, przez które można obserwować ich pracę.

– Ten sprzęt służy przede wszystkim do zapoznawania dzieci z nową technologią. Przedszkolaki włączają drukarkę, a potem przyglądają się, jak dzięki wgranemu programowi powstaje trójwymiarowy przedmiot: drzewko, królik, kostka do gry. To ekscytujące, bo wszystko dzieje się na ich oczach. Gdy czasem wchodzę do sali, słyszę, jak wołają do swojej nauczycielki „Pani Kasiu, pani Kasiu, podstawka już prawie gotowa!” – śmieje się pani dyrektor.

Wielką atrakcją jest także to, że stworzone w ten sposób przedmioty można wykorzystać do nauki i zabawy, np. do wydru-

kowanego drzewka zostały do-czepione liście narysowane długopisem 3D, a całość stała się częścią makiety lasu, którą dzieci przygotowywały przez dwa tygodnie. Z kolei kwiaty, które teraz powstają, będą prezentem na Dzień Matki.

Jeśli po roku, na który mi je użyczono, będę musiała je zwrócić, dołożę wszelkich starań, by coś takiego kupić do przedszkola, bo to rewelacyjne, bardzo rozwijające narzędzie – mówi dyrektorka.

– Takie zajęcia nie tylko bawią i wprowadzają w świat nowych technologii, ale też m.in. rozwijają wyobraźnię, uczą koncentracji i trenują precyzję dłoni, co się bardzo przydaje w nauce pisania. Fantastyczne jest także to, że zamiast grać na komputerze albo tablecie, dzieci poznają technologię od innej, bardziej twórczej strony – mówi Anna Ziółkowska.

Przedszkolaki włączają drukarkę, a potem przyglądają się, jak dzięki wgranemu programowi powstaje trójwymiarowy przedmiot: drzewko, królik, kostka do gry.

To nie tylko zabawa

Sprzęt do druku 3D trafił do „Misiowej Polany” dzięki firmie Ei System, która udostępniła go na rok wraz z zapasem filamentu na cały ten okres. Przedszkole w zamian zobowiązało się do przeprowadzenia czterech zajęć dla nauczycieli z innych placówek: pokazuje im, że drukiem 3D mogą zajmować się dzieci, które nie chodzą jeszcze do szkoły.

– Marzę o tym, by drukarki i długopisy zostały u nas na sta-

Sadzą, kiszą i jeżdżą

Przedszkolaki z „Misiowej Polany” zajmują się oczywiście także mnóstwem innych rzeczy: sieją i sadzą rośliny, mają dużo zajęć ruchowych w przedszkolnym ogrodzie, biorą udział w akcji „Rowerowy maj”, a nawet... kiszą warzywa w ramach projektu „Wrocławskie przedszkolaki zdrowo fermentują”. A przede wszystkim uczą się, jak rozumieć siebie i innych.

➤ **Więcej na**
wroc.city/Drukuj3D

Katarzyna Sałek-Jaracz, nauczycielka, tworzy z przedszkolakami

TOMASZ HOŁOD (3)

Zielone od nowych drzew ulice: Legnicka i Lotnicza

Korzeniem w dół – tak brzmi najkrótsza instrukcja sadzenia drzewa. Czy może być w tym coś trudnego? Otóż tak. Przed miejskimi ogrodnikami stoi dużo wyzwań. Szczególnie, jeśli drzew jest 932 i sadzone są w komunikacyjnym epicentrum miasta. Sprawdź, jak realizowany był wielki projekt zazieleniania ulic Legnickiej i Lotniczej.

I Bartosz Chochołowski

Ogrom wysiłku trzeba włożyć w to, aby jak najwięcej z 932 drzew (a najlepiej wszystkie) przyjęło się i dobrze rozwijało przez kolejne dekady. Jaka jest na to recepta? Podstawa to dobry projekt, który określi, gdzie i co będzie najlepiej wyglądało i dobrze rosło.

W pajęcznie zależności

– Posadzenie nowego drzewa w przestrzeni miejskiej to skomplikowane przedsięwzięcie. Musimy unikać kolizji z podziemnymi i naziemnymi sieciami, których jest bardzo dużo w tym rejonie – wyjaśnia Krzysztof Świercz ze spółki Wrocławskie Inwestycje.

Tam, gdzie przebiegają gazociąg, rury wodno-kanalizacyjne, instalacje telekomów, latarnie i sieci energetyczne, z oczywistych względów sadzić nie można. Ograniczeniem jest też infrastruktura tramwajowa.

– Jeżdżąc ulicą Legnicką i Lotniczą, widziałam wiele możliwości zagospodarowania tego terenu. Wystarczyło jednak, że spojrzę na mapy, gdzie naniesione są wszystkie elementy infrastruktury podziemnej oraz naziemnej, i moje wizje zostały ostro zweryfikowane – przyznaje prof. Monika Ziemiańska, dendrolog z Katedry Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Pracowała od początku do końca przy tym przedsięwzięciu.

Dobór gatunków i dobra szkoła

– Na zajęciach ze studentami mówimy, że „deerka”, tak oznaczamy pas drogowy, jest najbardziej skomplikowanym miejscem do zadrzewiania – wyjaśnia prof. Ziemiańska. – Nie tylko chodzi o infrastrukturę, ale także o warunki, z którymi drzewa muszą sobie radzić.

Tutaj pomocne były doświadczenie i praktyka pra-

owników Zarządu Zieleni Miejskiej. Mają sprawdzone, jakie gatunki we wrocławskich warunkach dobrze rosną.

2018-2022
4 zielone lata

21 tys.
drzew
215 tys.
krzewów
i pnączy
52
nowe parki
i zieleńce

Sadzonki, drzewa o średnicy 16–18 cm, dobierane były w renomowanej holenderskiej szkółce. Zespół z prof. Ziemiańską spędził sporo czasu oglądając każde, a po wyborze opracowując warunki transportu. Ważnym czynnikiem doboru drzew było dopasowanie do istniejącego układu drzew – aby „nowe” pasowało do „starego”. Jednak nie tylko.

– Nowa zieleń nie może „ginąć” w zabudowie, ale też, gdy drzewa wyrosną, nie zawsze powinny zdominować otoczenie – precyzuje dendrolog. – Już teraz widać, gdzie i jakie drzewa zostały posadzone. Jednak efekt, jaki chcieliśmy osiągnąć, będzie można dostrzec za 10 lat, gdy podrosną – dodaje odpowiedzialna za

projekt architektka krajobrazu Agata Wałek.

Czułość i troska

Dobrze rokujących drzew nie można posadzić w byle czym. Dlatego firma realizująca projekt usuwała ziemię (wraz z gruzem, bo rejon Legnickiej po 1945 był jednym wielkim rumowiskiem) i zastępowała ją humusem – 4 m sześć. na każdą sadzonkę! W rejon nasadzeń przywieziono ponad 3 tys. m sześć. podłoża. Pod każdy gatunek innego, różniącego się pod względem pH czy zawartości magnezu i fosforu.

Reszta zabiegów już w skrócie: zastosowano hydrożel, który zapewnia wilgoć bryle korzeniowej; szczepionki mikoryzowe zwiększają chłonność systemu korzeniowego. Do tego stabilizacja, czyli rygle i trzy paliki, a także pobielenie pni mleczkiem wapiennym, które chroni przed szkodnikami i przymrozkami. Każde drzewo będzie podlewane jednorazowo 70 l wody. Drzewa to naturalne klimatyzatory miasta, filtry gleby, wody i powietrza. Obniżają temperaturę, zatrzymują deszczówkę. Jedno drzewo wytwarza w ciągu roku tlen wystarczający dla 10 osób.

Dołączyć do wielu innych

Pieczołowita pielęgnacja potrwa trzy lata. Po tym czasie jednak nikt o tych drzewach nie zapomni. Będą poddawane rutynowym zabiegom, jak pozostałe.

– Od 2018 posadziliśmy tysiące nowych drzew i 200 tys. krzewów oraz pnączy. Dzięki temu powstało kilkadziesiąt nowych albo kompleksowo zrewitalizowanych parków, skwerów i zieleńców o łącznej powierzchni 100 ha – wylicza prezydent Jacek Sutryk. Pod opieką Zarządu Zieleni Miejskiej jest obecnie 60 parków oraz 240 zieleńców.

Gdyby ktoś chciał być dociekliwy i zajął się liczeniem nasadzeń przy Legnickiej i Lotniczej, to na razie nie doliczy do 932. Nie ma w tym jednak żadnego nieporozumienia. W tym roku w ramach TORYwołucji MPK w ciągu ul. Legnickiej przeprowadzi remonty torowisk w trzech miejscach. Aby torowcom nie utrudniać zadania, a drzewom wzrostu, 66 sztuk brakujących roślin pojawi się dopiero po zakończeniu inwestycji.

Udało się pogodzić zazielenianie z infrastrukturą tramwajową. Po konsultacjach z MPK posadzono drzewa w pobliżu torów. Jednak od ich strony zamontowano ekrany, które uniemożliwią rozrost korzeni. Wybrano też gatunki, których korony nie są rozłożyste, aby nie kolidowały z trakcją.

Tysiąc na rozgrzewkę

W sumie docelowo drzew będzie nawet więcej niż 932. Wrocławskie Inwestycje realizują projekt zazieleniania przystanków – na jednym z nich o nazwie „Astra” już są, a pojawią się na kolejnych. Zarząd Zieleni Miejskiej dokonał nasadzeń również w okolicach pl. Jana Pawła II. Rośnie tam 12 nowych platanów klonolistnych. – Stworzenie projektu zazielenienia Legnickiej i Lotniczej to było duże wyzwanie trwające ponad pół roku – przyznaje autorka projektu Agata Wałek. – Nie było łatwo pogodzić wszystkie elementy i spełnić oczekiwania, ale jak coś robi się z sercem, coś co przez dekady będzie służyć mieszkańcom, wtedy da się pokonać trudności i sprawia to wielką radość.

O kolejnych blisko 800 drzewach, które zostaną posadzone dalej na zachód, wzdłuż ul. Kosmonautów, szerzej napiszemy wkrótce, bo to już nowy odcinek zielonej historii miasta.

932
drzewa

5,4 km
Legnickiej
i Lotniczej

16 gatunków

klony polne Elsrijk; lipy szerokolistne, jesiony wyniośle; klony pospolite; gledicze trojcierniowe Inermis, Skyline; brzozy brodawkowate; lipy drobnolistne; leszczyny tureckie; świdośliwy Lamarcka; klony jawory; kasztanowce czerwone; ambrowce amerykańskie; lipy drobnolistne Greenspire; klony pospolite Schwedleri; platany klonolistne; topole osiki Erecta

Odwiedź TOP 18 inwestycji 2023 roku

i zbierz wszystkie naklejki

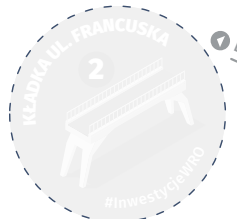
1 Renowacja mostów Pomorskich

Trzy zabytkowe przeprawy są jak nowe! Z mostu Południowego zniknęła szpetna rura ciepłownicza. Strażnice przy tej przeprawie odzyskały blask, a prawdziwym hitem są odrestaurowane maskarony umieszczone na balustradach tego mostu.

2 Kładka nad rzeką Ślężą

Mieszkańcy Muchoboru Małego i Wielkiego zyskają nową przeprawę nad rzeką Ślężą. Z kładki pieszo-rowerowej można będzie skorzystać od strony ul. Francuskiej i Trawowej. Otworzy ona nowe możliwości spacerowe w tej okolicy. Inwestycja współfinansowana z Polskiego Ładu.

3 Tramwaj przez Popowice

Trasa tramwajowa, która połączy centrum miasta z Popowicami, wpłynie na komfort życia blisko 60 tysięcy ludzi. Po jej zakończeniu pojedziemy tramwajem z okolic Kępy Mieszkańskiej w stronę osiedla Popowice i dalej istniejącą już linią na Kozanów i stadion Tarczyński Arena. Inwestycja współfinansowana z Unii Europejskiej.

4 TAT na Nowy Dwór

Trasa Autobusowo-Tramwajowa połączy plac Orłąt Lwowskich z Nowym Dworem. To największa inwestycja komunikacyjna Wrocławia po II wojnie światowej! Jej koszt to 386 mln zł. 7 km trasy pozwoli w kilkanaście minut dojechać do centrum. Inwestycja współfinansowana z Unii Europejskiej.

5 Dokończenie obwodnicy Leśnicy

Wielka inwestycja na zachodzie Wrocławia współfinansowana przez Unię Europejską. 4,2 km nowych dróg, wiadukt nad torami kolejowymi, 2,2 km nowego torowiska, ponad 5 km drogi dla rowerów, ponad 6 km chodników, ponad tysiąc nasadzanych drzew.

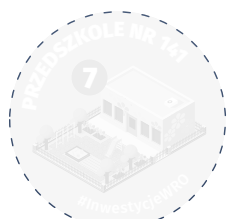
6 Zespół szkolno-przedszkolny, ul. Asfaltowa

Nowoczesny i ekologiczny obiekt dla 1200 dzieci budowany na granicy Jagodna i Wojszyc. Klimatyzowane 44 sale, pracownie, boiska, sala sportowa, place zabaw, jadalnia, biblioteka, świetlice i liczne nasadzenia drzew. Wszystko za ponad 50 milionów złotych.

7 Przedszkole przy al. Hallera

Przedszkole dla 200 dzieci. Nowy budynek powstaje w miejscu starego przedszkola. Będzie klimatyzowany, dostosowany dla osób z niepełnosprawnościami, ekologiczny, z interesującymi placami zabaw.

8 Przebudowa wału i ulicy Ślężoujście na Maślicach

Tą inwestycją domyamy przebudowę wrocławskiego węzła wodnego. Koroną wału przeciwpowodziowego poprowadzona będzie jezdnia. Inwestycja zabezpieczy przeciwpowodziowo tereny osiedla Maślice i Pracze Odrzańskie. Zmodernizowana zostanie również ulica, która pozwoli mieszkańcom wygodniej z niej korzystać.

9 Zielono na ul. Legnickiej i Lotniczej

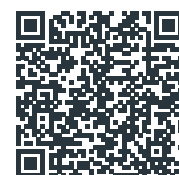
Zazieleniamy wielkie arterie na zachodzie Wrocławia! W sumie zostaną tu posadzone 932 drzewa z 16 starannie dobranych gatunków. Wszystko pod okiem bardzo doświadczonego dendrologa. Chcemy, by Wrocław był zielony!

Uwaga!

Naklejki rozdawane będą podczas dnia otwartego każdej inwestycji.

Więcej o inwestycjach znajdziesz tu:

wroclaw.pl

#InwestycjeWRO

Czy wiesz, że...
Miasto Wrocław wydało 1,2 mld zł na 18 spośród 500 inwestycji

10 Korty przy ul. Trwałej

Wychowają się tu następcy naszego świętego tenisisty Huberta Hurkacza? Tego byśmy chcieli! Przy Szkole Podstawowej nr 72 powstają odkryte korty i hala tenisowa. Skorzystają z nich uczniowie podczas lekcji WF, ale i mieszkańcy.

11 Bastion Sakwowy

To będzie jedno z najbardziej romantycznych miejsc w mieście i kolejna perłka na turystycznym szlaku Wrocławia! Zabytkowy bastion z XIX wieku odzyska blask. Wyremontowany zostanie pawilon perystylowy, kolumnada i plac z fontanną. Wszystko za blisko 27 mln zł. Inwestycja współfinansowana z Polskiego Ładu.

12 Nowe ulice Asfaltowa i Lutostawskiego

To w sumie kilometr trasy. Przy niej powstaną nowe drogi rowerowe, chodniki, przystanki autobusowe i rondo. Wszystko obsadzone zielenią. Miasto zabiega też wspólnie z Radami Osiedla o utworzenie tu obok lasu społecznego jako zielonego klina południa Wrocławia.

13 Muzeum Śląska Wrocław

Sportowa historia piłkarskiego Wrocławia w jednym miejscu. Najcenniejsze trofea, puchary i pamiątki w nowoczesnym multimedialnym muzeum na Tarczyński Arenie Wrocław. Obok powstanie pub sportowy oraz strefa aktywności dla dzieci. Oba obiekty znajdować się będą na poziomie esplanady, w pomieszczeniach między trybunami B i C.

14 Mosty Chrobrego

Para mostów połączy Swojczyce z Sępólnem. Na mostach zostaną wytyczone jezdnie, chodniki, drogi rowerowe, a także torowisko tramwajowe pod projektowaną trasę na Swojczyce.

15 Aleja Wielkiej Wyspy

Połączy południowe osiedla dawnej dzielnicy Krzyki z Biskupinem i Sępólnem. Powstaną chodniki i drogi rowerowe, dwa wiadukty i dwa mosty – nad Odrą i Otawą.

16 TBS Wrocław: 301 mieszkań w Leśnicy

Wybudowanych zostanie 12 budynków mieszkalnych wyposażonych w niezależną instalację fotowoltaiczną. Osiedle otoczy ponad 250 nowych drzew i 4900 krzewów.

17 Autobusy elektryczne na Poświętne

We Wrocławiu pojawią się pierwsze autobusy elektryczne. Przyjedzie do nas 13 pojazdów marki Mercedes. Autobusy te będą obsługiwały linię K prowadzącą z osiedla Gaj na północ miasta.

18 Aquapark, ul. Wilanowska

Kąpielisko przy Wilanowskiej to trzy niecki basenowe, jacuzzi i rozbudowana strefa saun. Zaplanowano też strefę fitness i basen zewnętrzny z podgrzewaną wodą. Obiekt energię będzie czerpał w 50 proc. z OZE (fotowoltaiki i pomp ciepła).

Zielono i wesoło. Przyjdź na piknik i wygraj

Dostaniesz drzewko do posadzenia, pomalujesz doniczkę, zrobisz ekologiczną marzannę, wymienisz się ubraniami. Wszystko w sobotę, 25 marca w godz. 12-15, na wiosennym pikniku pod Muzeum Współczesnym Wrocław na pl. Strzegomskim. Jest on zwieńczeniem akcji zazieleniania ul. Legnickiej i Lotniczej.

Bartosz Chochołowski

Od placu Jana Pawła II aż do pętli Pilczyce nasadzono prawie tysiąc drzew. Początek wiosny plus akcja zazieleniania to idealny przyczynek do zorganizowania przez Departament Zrównoważonego Rozwoju UMW i Zarząd Zieleni Miejskiej pikniku. Będzie miał wiele ekologicznych akcentów.

300 drzew do wzięcia

Działkowcy, właściciele domków z ogródkami i mieszkań z balkonami ucieszą się z możliwości otrzymania drzewka. Za ten prezent należy odwdziżyć się elektrośmieciami. Niemal w każdym domu zalegają zużyte baterie, zepsuty toster czy czajnik. Nie wolno takich sprzętów wyrzucać do śmieci. Najlepiej zawieźć je do PSZOK-a albo zabrać ze sobą w sobotę na pl. Strzegomski.

Wymiana garderoby

Ubraniowy SWAP to bezgotówkowa wymiana odzieży. Przychodzimy z czystymi zadbanymi rzeczami, których już nie używamy, a wychodzimy z takimi, w których będziemy chodzić. To świetne rozwiązanie nie tylko ze względu na oszczędności, ale przede wszystkim bardzo świadome ekologiczne działanie.

Nasza planeta nie zniesie już za długo konsumpcji na zasadzie kupuję i wyrzucam. Wrocław nie marnuje – to jeden z elementów programu Zielony Wrocław. Szczepin też nie marnuje!

– Od 7 lat prowadzimy na osiedlu pchli targ, który cieszy się dużym zainteresowaniem. Oprócz niego organizujemy SWAP-y – bez-

gotówkową wymianę różnych przedmiotów, jednak największym zainteresowaniem cieszy się SWAP odzieżowy. Na taki właśnie zapraszamy w sobotę. Przewietrz szafę na wiosnę – zachęca organizatorka Joanna Klima ze stowarzyszenia Serce Szczepina.

Na zainteresowanych będą czekać stoliki, na których można urządzić swoje stoisko. Decyzję znacznie ułatwia przygotowanie ubrania, dlatego organizatorzy zadba- li o namiot-przebiegalnię.

Marzanna z byle czego

Serce Szczepina zaprasza również na warsztaty ekologiczne, które mają uświadomić, że nie ma niepotrzebnych przedmiotów.

– Będziemy robić marzanny ze szmatek, łyżek, śrubek – różnych niepotrzebnych rzeczy. Wszystko będzie na miejscu, wystarczy kreatywność, aby zrobić coś fantastycznego – zachęca Joanna Klima i zaprasza dzieci, rodziców oraz dziadków.

Na piknik zaproszeni są wszyscy wrocławianie, ale mieszkańców Szczepina szczególnie może zainteresować mobilny punkt informacyjny osiedlowych radnych. Odpoczywając między atrakcjami, popijając kawę, będzie można porozmawiać o lokalnych problemach i podzielić się racjonalizatorskimi pomysłami.

Drugie życie doniczek

Rośliny w twoim domu nie mają wystarczająco godnej oprawy? Możesz to zmienić. Twoje doniczki mogą stać się unikatowe, ożywiając wnętrze. Wystarczy je pomalować.

– Zapewniam, że każdy uczestnik warsztatu będzie miał niepowtarzalną doniczkę. Malujemy techniką akrylową, więc nawet, gdyby ktoś chciał skopiować wzór, to nie ma szansy, aby wyszedł identyczny malunek – zapewnia prowadząca warsztaty Aneta Herbuś. – Zapraszamy wszystkich, od trzylatków po seniorów. Będziemy tak długo, aż nie skończą nam się materiały.

– Możesz ozdobić doniczkę, którą otrzymasz na miejscu, albo przynieść swoją. Jest jedno zastrzeżenie – nie może być plastikowa, bo jej powierzchnia nie nadaje się do malowania – podkreśla Herbuś.

Konkurs, maskotki i radio

Zaproszenie na imprezę przyjęły maskotki MPK. Będą umilać czas

i pozować do zdjęć z sympatycznymi transportu zbiorowego. Nie trzeba mieć ze sobą aparatu ani wyciągać smartfona – na miejscu będzie możliwość sфотографowania się aparatem i natychmiastowego otrzymania zdjęcia na papierze.

Warto wziąć także udział w konkursie. Do wygrania trzy bony o wartości 300 zł do sklepu budowlanego, trzy bluzy miejskie i trzy workoplecaki.

Relacja z wydarzenia będzie szła w eter na bieżąco z pl. Strzegomskiego. Na czas trwania festynu studio radia RAM przeniesie się tu z al. Karkonoskiej. Każdy będzie mógł posłuchać, a uczestnicy festynu również zobaczą na żywo gości radia RAM. Zapowiedzieli się: prezydent Wrocławia Jacek Sutryk, prof. Monika Ziemiańska, dendrolog z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Katarzyna Szymczak-Pomianowska, szefowa Departamentu Zrównoważonego Rozwoju, a także Krzysztof Świercz ze spółki miejskiej Wrocławskie Inwestycje.

PLAN WYDARZEŃ

- godz. 12.00 – zbiórka elektroodpadów i atrakcje
- godz. 12.15 – warsztaty malowania doniczek
- godz. 12.30 – warsztaty Szczepińska Marzanna
- godz. 12.30 – I konkurs o Zielonej Legnickiej
- godz. 12.40 – wydawanie drzewek owocowych: grusze i jabłonie
- godz. 13.00 – SWAP ubraniowy
- godz. 13.30 – II konkurs o Zielonej Legnickiej
- godz. 14.30 – III konkurs o Zielonej Legnickiej

UWAGA! PODPOWIEŹ DO KONKURSÓW

Na wszystkie pytania we wszystkich trzech odstępach konkursu o Zielonej Legnickiej odpowiesz, jeśli przeczytasz dokładnie 9 str. tego biuletynu. Powodzenia! Trzymamy za Was kciuki.

MAPKA ZIELONEGO PIKNIKU

300x

ZŁOTNIKI

Bez obaw, nie powstanie spalarnia odpadów

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk zapewnił, że na terenach w rejonie al. Kaczorowskiego i ul. Jerzmanowskiej miasto nie planuje stworzyć spalarni odpadów.

Bartosz Moch

Miasto zapewnia, że nie ma mowy o instalacji przetwarzania odpadów bądź jakiegokolwiek działalności związanej z odpadami komunalnymi. Obszar położony na północ od al. Prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego to od dziesięcioleci tereny przemysłowe zdefiniowane Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego. Od lat działają tam prywatne przedsiębiorstwa, w tym te prowadzące działalność uciążliwą, np. zakłady chemiczne.

Stąd, aby nie dopuścić do nadmiernego przeciążenia tych terenów kolejnymi prywatnymi inwestycjami, miasto podjęło decyzję o niedopuszczeniu do sprzedaży sześciu miejskich

Miasto zrezygnowało z budowy Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych we Wrocławiu

działek, ponieważ ważniejsza niż potencjalny zysk jest jakość życia mieszkańców okolicznych osiedli.

Z zaniepokojonymi możliwościami budowy spalarni odpadów na zachodzie Wrocławia mieszkańcami rozmawiał wiceprezydent Jakub

Mazur. Co zatem może powstać na wrocławskich Złotnikach? Zamiast spalarni odpadów, ma być ekologicznie – poprzez działalność wykorzystującą odnawialne źródła energii. Dodatkowo, na miejskich działkach na północ od al. Kaczorowskiego planowa-

na jest nieinwazyjna, zarówno społecznie, jak i środowiskowo, działalność gospodarcza: teren ten ma w przyszłości stanowić zaplecze techniczne dla Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, który od lat działa w ścisłym centrum Wrocławia.

PSIE POLE

Kiermasz wielkanocny i występy artystyczne

Wydarzenie z tradycją, ale w nowej odsłonie – pierwszy raz impreza będzie dwudniowa. Zapiszcie sobie termin już teraz, bo oprócz stoisk z domowymi ciastami i ozdobami wielkanocnymi, będą też występy artystyczne dzieci. Kiermasz w CBK Fama: 31.03 i 1.04.

Na kiermaszu w CBK Fama będzie można kupić ozdoby wielkanocne

Paulina Czarnota

Kiermasz wiosenny w przestrzeniach Centrum Biblioteczno-Kulturalnego Fama przy ul. Bolesława Krzywoustego 285 to kontynuacja jarmarków odbywających się od lat na rynku Psiego Pola.

Wydarzenie z tradycją, ale w nowej odsłonie – pierwszy raz impreza będzie dwudniowa. Na stoiskach rozstawionych w sali widowiskowej będzie można kupić pyszne domowe ciasta, własnoręcznie wykonane ozdoby wielkanocne, stroiki, ceramikę czy wyroby z makramy.

Imprezie będą towarzyszyły występy artystyczne, m.in. dzieci i młodzieży z okolicznych placówek, warsztaty, animacje dla

najmłodszych oraz zabawa z nagrodami.

Organizatorem Kiermaszu Wielkanocnego na Psim Polu jest Partnerstwo Zawidawie, które zaprasza wszystkich mieszkańców i sympatyków Psiego Pola na występy i zakupy od lokalnych twórców.

Kiedy? W piątek 31 marca (w godz. 12-18) i w sobotę 1 kwietnia (w godz. 10-14). To nie prima aprilis.

Informacje i zgłoszenia dotyczące występów można przesyłać na mejla: biuro@fama.wroc.pl, a zgłoszenia i informacje dla wystawców na: cal@opiekaitroska.pl (uwaga – ostatnie wolne miejsca!).

Maślice witają wiosnę

Trwa ekotydzień na wrocławskich Maślicach. Ten, kto nie zdążył się przyłączyć, może to jeszcze zrobić. Do 24 marca (w godz. 12-19) trwa zbiórka drobnych elektrośmieci w Centrum Aktywności Lokalnej, ul. Suwalska 11. Na 22 marca zaplanowano na godz. 18 kulinarne warsztaty zero waste „Resztki na talerzu”. Zaś 25 marca w godz. 12-14 będzie można wziąć udział w sadzeniu zieleni w ogrodzie społecznym przy ul. Porajowskiej.

Teatr osiedlowy na Borku zaprasza

Czujesz, że masz zdolności aktorskie? A może chcesz się po prostu zintegrować z sąsiadami i oderwać od codziennych spraw? Rada Osiedla Borek zaprasza do wspólnej zabawy z teatrem. Spotkania w każdy wtorek w godz. 19-20.30 w siedzibie RO przy ul. Powstańców Śląskich 210 (wejście od strony Multicentrum). Kontakt: bo-rek@osiedla.wroclaw.pl.

Zostań partnerem festynu na Klecinie

Tegoroczny Kleciński Festyn Osiedlowy odbędzie się 3 czerwca w parku Klecińskim. Jeśli chcesz stać się częścią osiedlowego święta w charakterze partnera, sponsora czy też wystawcy – skontaktuj się z radą osiedla, organizatorem wydarzenia: klecina@osiedla.wroclaw.pl. To odpowiedni czas, bo właśnie trwa etap ustalania szczegółów, harmonogramu i formalności.

Szóstka dla Ekostraży

28 marca (wtorek) o godz. 18 w ODSK PIAST, ul. Rękodzielnicza 1, Muzyczna Szóstka z LO nr VI i Przyjaciela zagrają w koncercie charytatywnym dla wrocławskiej Ekostraży, ratującej zwierzęta. W czasie koncertu zespołu Oh Bards odbędzie się aukcja voucherów, kart upominkowych i przedmiotów ofiarowanych przez darczyńców, którym los skrzydzonych zwierząt nie jest obojętny.

Osiedle w skrócie

Kolorowe podwórka przy ul. Roosevelta 5A. Portrety mieszkańców, prehistoryczne stwory, psy i koty, ryby, rajski ogród, przeniesione na mury obrazy wielkich mistrzów... Dzięki pracy artystów z Ośrodka Kulturalnej Animacji Podwórkowej OKAP, prowadzonego przez fundację OK.ART, i mieszkańców ponure wcześniej podwórka po obu stronach ul. Roosevelta 5A stały się jednym z najbardziej atrakcyjnych miejsc Wrocławia. – To niesamowite, jak bardzo sztuka może zmieniać rzeczywistość – mówi pomysłodawca kolorowych podwórek, malarz Mariusz Mikołajek. – Ten projekt pokazuje, jak wiele można zdziałać za niewielkie pieniądze.

NGO-sy rządzą. Ogromny wpływ na wszystko, co dzieje się na Nadodrze – jego klimat, wydarzenia i zmiany, które tu zachodzą – mają działające na osiedlu organizacje pozarządowe, m.in. Stowarzyszenie Nowe Nadodrze (Rydygiera 25a, www.facebook.com/nowe.nadodrze), Fundacja Dom Pokoju i jej Infopunkt 5 (ul. Łokietka 5, lokietka5.pl i www.dompokoju.org), Fundacja EkoRozwoju (EkoCentrum przy ul. św. Wincentego 25A, www.fer.org.pl), Kilo Kultury Fundacja, operator Konturów Kultury (ul. Jagiellończyka 10a, konturykultury.art.pl). Prowadzą tyle działań, że nie sposób tu wymienić choćby części z nich, dlatego warto odwiedzić ich strony internetowe.

Korek konny przez wąskotorówkę. Korci na ul. Pomorskiej tworzyły się już w I poł. XX wieku. Oprócz tramwajów i samochodów stały w nim wozy konne. A wszystko przez kolejkę wąskotorową łączącą Wrocław z Trzebnicą i Prusicami. Jak czytamy w Wikipedii, perony na dawnym dworcu Wrocław Wąskotorowy, mieszczącym się przy pl. Staszica (obecnie budynek należy do parafii św. Bonifacego), były zbyt krótkie i mieściły się przy nich po cztery wagony. Dłuższe składy musiały stać na ulicy, gdzie je dzielono i na raty przetaczano na stację, blokując przy okazji ruch na Pomorskiej.

Nadodrze zmienia się bardzo dobrze

Na Nadodrze dużo się dzieje: mosty Pomorskie już działają, trwa remont ul. Pomorskiej i pl. Staszica, pięknieją podwórka i przybywa drzew. Sprawdź, co już się zmieniło, a co zmieni się niedługo.

Redakcja

Przebudowa mostów Pomorskich trwała prawie trzy lata i kosztowała ponad 70 mln zł. W styczniu br. wrócił tam ruch: pieszy, rowerowy i samochodowy. Jesienią mają pojawić się też tramwaje. Po remoncie najpiękniej wygląda część południowa z 68 podświetlonymi maszkaronami. – To niesamowite, jak zmieniło się to miejsce – mówi Janina Pawlak z pobliskiej ul. Dubois. – Kiedyś, wracając ze Starego Miasta, przemykałam tędy, byle szybciej. Teraz co chwilę się zatrzymuję, żeby się czemuś przyjrzeć i ciągle odkrywam coś nowego.

Ul. Pomorska i pl. Staszica

Trwa remont ul. Pomorskiej i pl. Staszica. Ze względu na prowadzone prace mieszkańcom nie jest teraz łatwo, ale warto uzbroić się w cierpliwość, bo zmiana będzie naprawdę ogromna: ta wielka inwestycja (66,4 mln zł)

obejmuje remont i przebudowę jezdnii, chodników, torowiska, oświetlenia oraz instalacji i sieci podziemnych. Powstaną tu także drogi rowerowe (łącznie 1800 m), perony przystankowe, nowe przejścia dla pieszych i przejazdy dla rowerów, pojawią się drzewa i krzewy, a nawet ogrody deszczowe. Prace ruszyły latem ub. r., a koniec przebudowy planowany jest na początek II kwartału 2024. Inwestycja finansowana jest z kasy miasta, funduszy UE i krajowych z Polskiego Ładu.

– Betonujemy już podbudowę pod torowisko, na razie pod odcinek ok. 100 m. Na pozostałych trwa przebudowa sieci podziemnych: kanalizacyjnej, wodociągowej, energetycznej i gazowej – wylicza Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Pięknieją podwórka

Na Nadodrze pięknieją podwórka. Zakończył się remont za pra-

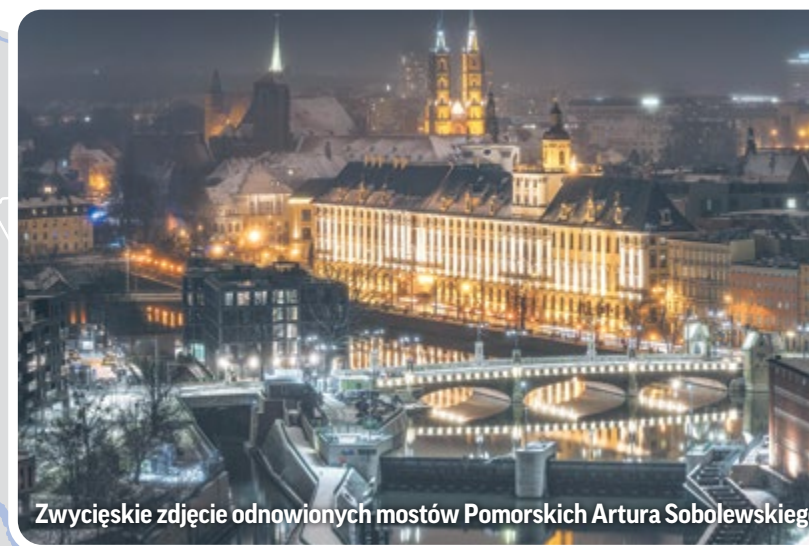
wie 900 tys. zł dużego (2 tys. mkw.!) wnętrza podwórkowego między kamieniami przy ul. Biskupa Tomasza I, Łowieckiej i pl. Staszica. Rozjeżdżona przez samochody nawierzchnia zniknęła. Wykonano odwodnienie (teraz część deszczówki zasila podwórkową zieleń), powstały drogi wewnętrzne, chodniki, miejsca postojowe. – Zadbaliśmy też o rosnący tam piękny kasztanowiec i morwę, a na zieleńcach posadziliśmy jarzaby szwedzkie, które będą ozdoba nawet zimą, a także laurówiśnie i niewysokie krzewy, dzięki czemu przez cały rok będzie tam zielono – mówi Aleksandra Lipertowska z ZSK.

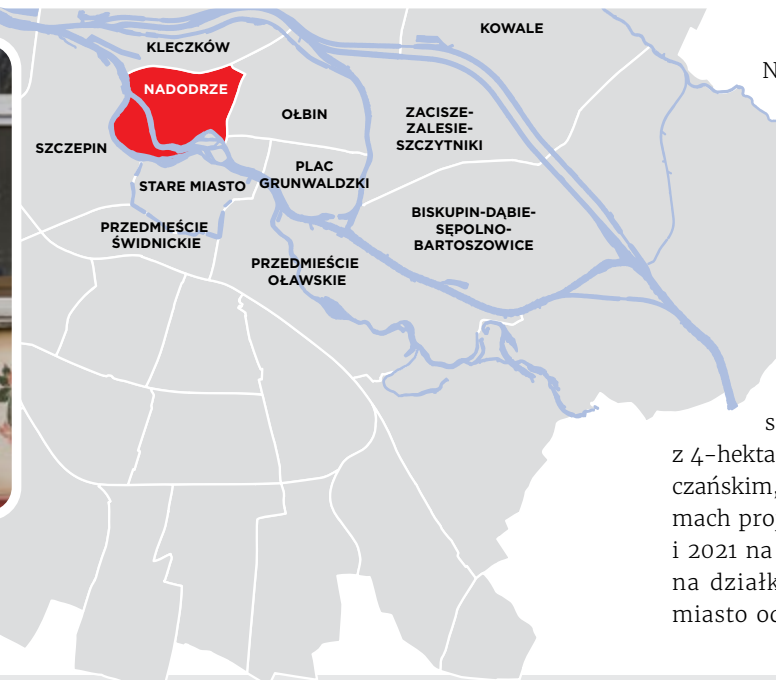
Kwartał pl. Strzelecki, ul. Łowiecka, ul. bp. Tomasza, pl. Staszica – w tym roku ZSK wyremontuje część bliżej pl. Staszica

Secesyjna piękność na rowerze, ul. Roosevelta 5a

Zwycięskie zdjęcie odnowionych mostów Pomorskich Artura Sobolewskiego

Coraz zieleniej

– Sadzimy drzewa w ramach projektów WBO „Zielone Nadodrze” z 2020 i 2022, a także najróżniejszych inicjatyw oddolnych oraz Zarząd Zieleni Miejskiej. Pojawiły się już na przykład na ulicach Chrobrego i Łokietka, na skwerze u zbiegu ulic Ołbińskiej i Jedności Nar. Planujemy kolejne nasadzenia – mówi Izabela Duchnowska, przewodnicząca zarządu osiedla Nadodrze.

A skoro już jesteśmy przy zieleni: ruszają już pierwsze prace związane z 4-hektarowym parkiem Mieszkańskim, który powstanie w ramach projektów WBO z lat 2020 i 2021 na Kępie Mieszkańskiej, na działkach kupionych przez miasto od Agencji Mienia Woj-

skowego. Stare drzewa zostaną zachowane, przybędą nowe, powstaną strefy zabaw, pojawią się urządzenia sportowe.

Żeby jednak na terenie powoj-skowym mógł powstać park, konieczne jest oczyszczenie gleby z zanieczyszczeń, tzw. bioremediacja.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 20, 23, 20, 74

AUTOBUSY

102, 103, 104, 107, 108, 109, 122, 128, 132, 142, 144, 242, 243, 244, 245, 247, 248, 250, 251, 253, 255, 257, 259, 602, 908, C, D, K

Rada osiedla

Przewodnicząca zarządu osiedla Nadodrze **Izabela Duchnowska** zaprasza mieszkańców do biura RO przy ul. Rydygiera 43 we wtorek w godz. 17–19. Telefon do siedziby rady: tel. 790 712 337, e-mail: nadodrze@osiedla.wroclaw.pl.

Strażnik osiedlowa

Strażnikiem Osiedla Nadodrze jest mł. strażnik **Judyta Kuczek**. W razie potrzeby można do niej dzwonić w godz. 7–15 pod nr tel. **600 908 531**. Można ją poprosić np. o interwencję w sprawie nieprawidłowo zaparkowanego samochodu albo o pomoc osobie w kryzysie bezdomności. W sprawach pilnych trzeba dzwonić pod czynny całą dobę nr 986.

7 dzielnicowych

Osiedle Nadodrze to rejon działania komisariatu Wrocław-Ołbin. Dzielnicowi tego osiedla to: ■ st. asp. **Jarosław Chorostecki**, tel. **601 812 720**, e-mail: dzielnicowy.olbin1@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ asp. **Mariusz Antczak**, tel. **601 814 699**, e-mail: dzielnicowy.olbin4@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ mł. asp. **Arnold Włodarczyk**, tel. **601 812 049**, e-mail: dzielnicowy.olbin5@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ asp. **Andrzej Pawelczyk**, tel. **601 812 219**, e-mail: dzielnicowy.olbin6@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ sierż. szt. **Monika Dąbrowska**, tel. **601 812 223**, e-mail: dzielnicowy.olbin7@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ mł. asp. **Maciej Pietruszka**, tel. **601 811 636**, e-mail: dzielnicowy.olbin8@wroclaw.wr.policja.gov.pl; ■ mł. asp. **Artur Sobierajski**, tel. **509 857 571**, e-mail: dzielnicowy.olbin9@wroclaw.wr.policja.gov.pl. W sprawach nagłych należy dzwonić pod całodobowy numer alarmowy 112.

Za dwa tygodnie Przedmieście Oławskie

Nadodrze w liczbach

EDUKACJA

3176

dzieci uczęszcza do żłobków, przedszkoli i szkół, w tym

542

do Liceum Ogólnokształcącego nr 3 przy ul. Składowej

ZIELEŃ

7 mln zł

rewitalizacja terenów zielonych, w tym

1,26 mln zł

przebudowa podwórka w obrębie ulic Cybulskiego, Pomorskiej, Dubois, Drobnera

INFRASTRUKTURA

9 mln zł

remonty budynków, chodników i obiektów oświatowych, w tym

1,8 mln zł

przebudowa i remont Szkoły Podstawowej nr 108 przy ul. Chrobrego

ZMIENIĆ PIEC

40 mln zł

ograniczenie emisji kominowej w zasobie mieszkaniowym, w tym

5 mln zł

KAWKA plus, czyli dotacja na trwałą zmianę ogrzewania

Cafe Równik zaprasza na kawę i ciastko

Na Nadodrze od 2018 r. działa wyjątkowa kawiarnia, w której kelnerami i barmanami są osoby z niepełnosprawnością intelektualną, a w kuchni pracują panie, które uciekły przed wojną z Ukrainy.

– Dla każdego z naszych 9 podopiecznych każda rozmowa z gościem jest ważną częścią terapii mowy i myślenia metodą Dyna-Lingua M.S. – mówi prof. Małgorzata Młynarska, prezeska Stowarzyszenia Twórców i Zwolenników Psychostymulacji. – Wpadnij do Cafe Równik – zapraszają **Dominik Turek** i **Piotr Lewandowski**: ul. Jedności Nar. 47, pon.– sob., godz. 10–18: kawa, sernik, makarony, pierogi.

Nauka i biznes łączą siły! Ruszył nabór do Mozarta

Można już składać wnioski na dofinansowanie projektów naukowo-biznesowych. W ramach współpracy mogą powstać innowacyjne rozwiązania, produkty albo usługi. Przeczytaj, jak układa się współpraca między naukowcami a przedsiębiorcami, co zyskują obie strony i gdzie złożyć wnioski. Termin upływa 31 maja.

Mirosława Kuczkowska

To 12. i ostatnia edycja programu Mozart w takim kształcie. W tym roku dofinansowanie z budżetu Wrocławia otrzyma maks. 20 partnerstw naukowo-biznesowych. Przy czym miasto nie narzuca ani zakresu projektu, ani jego finalnego kształtu. Może to być rozwiązanie, produkt lub usługa.

Ramię w ramię

W ramach programu Mozart partnerstwo nawiązują dwie strony: naukowiec i przedsiębiorca. Takie połączenie daje szansę na rozwój obu stron.

Naukowiec musi mieć co najmniej stopień doktora i być zatrudniony na uczelni lub w instytucjach należących do systemu szkolnictwa wyższego.

Z kolei podstawowym warunkiem dla przedsiębiorcy jest miejsce prowadzenia działalności gospodarczej – musi to być Wrocław. Do programu mogą przystąpić zarówno wielkie firmy, jak i mikroprzedsiębiorstwa, jeśli w ramach umowy o pracę, umowy-zlecenia lub na zasadzie B2B zatrudniają co najmniej dwóch pracowników.

To już 12. edycja programu Mozart. Wnioski na dofinansowanie projektu można składać do 31 maja 2023 roku

Kto zaraża pomysłem?

Nie ma reguły. Z inicjatywą współpracy może wyjść i przedsiębiorca, i naukowiec. Na pomysł stworzenia płynu przeciw wirusom atakującym koty – projekt ten realizowany jest w edycji 2023/2024 Mozarta – wpadła dr Agnieszka Bronowicka-Szydełko z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Współpracę zaproponowała Daniełowi Strubowi, członkowi zarządu Liquid Technologies.

– Głównym obszarem naszej działalności jest produkcja środków czystości do klimatyzacji. Środek dezynfekujący przeciw kocim wirusom to niewątpliwie

nisza, ale wpisuje się w nasz profil – mówi Daniel Strub.

Obecnie produkt jest na etapie zdobywania zezwoleń i certyfikatów. W zamyśle powstaną dwa preparaty, jeden do codziennej higienizacji prowadzonej w domu, drugi do dezynfekcji miejsc, w którym mogły przebywać zara-

żone koty: lecznic, domów tymczasowych, schronisk. – W tym projekcie było dla mnie ważne to, że tworzę produkt, którym rozwiązuję konkretny problem – zaznacza dr Agnieszka Bronowicka-Szydełko z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Założeniem programu Mozart jest stworzenie przestrzeni do współpracy biznesu i środowiska akademickiego. I jak się okazuje, w przypadku partnerstw uczestniczących w programie praca nad praktycznymi rozwiązaniami przynosi satysfakcję obu stronom.

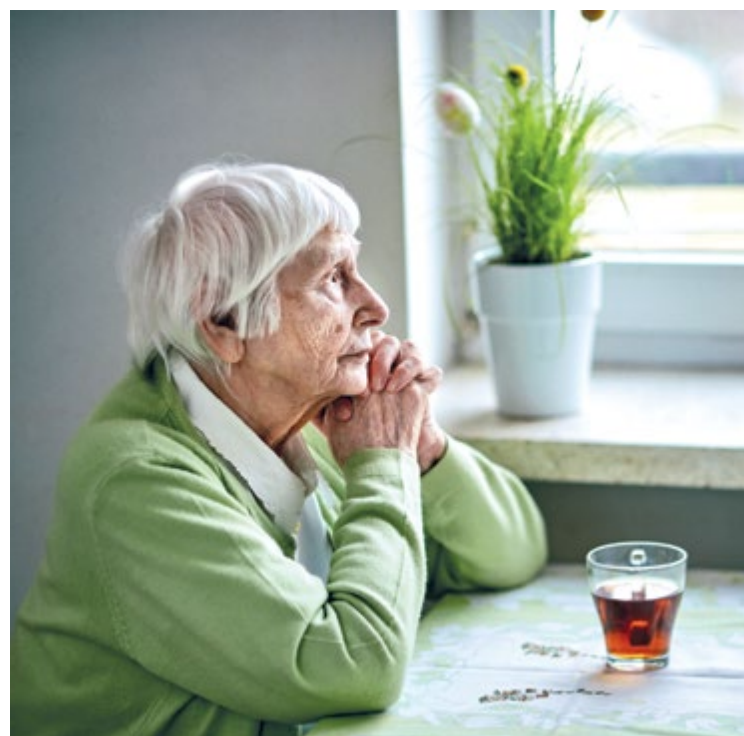
Jak dołączyć do Mozarta?

- Znajdź partnera, który spełnia warunki programu
- wspólnie ustalcie założenia projektu
- w okresie od 15 marca do 31 maja za pomocą aplikacji złożycie wnioski o przyznanie dofinansowania.

Wszelkie informacje, regulamin i formularze dostępne są na stronie internetowej Akademickiego Wrocławia (zakładka WCA- Miejski Program Wsparcia Mozart).

➤ **Regulamin i dokumenty na wroc.city/NaborDoMozarta**

Wielkanocny koszyczek dla samotnych seniorów

Pani Basia jest bohaterką tegorocznej kampanii wielkanocnej

Świąteczne spotkania pozwalają wierzyć, że nie jesteśmy samotni. Dlatego, co roku w okresie Wielkanocy, Stowarzyszenie mali bracia Ubogich organizuje świąteczne śniadania w 10 miastach w Polsce. Również we Wrocławiu. Tę akcję wesprzeć może każdy. Dołączysz?

Maciej Wołodko

W czasie tego wydarzenia podopieczni mogą się spotkać, podzielić jajkami i życzeniami, ale przede wszystkim – przypomnieć sobie radość wynikającą z bliskości drugiego człowieka.

– Mam najlepszą babcie – mówiła moja nieżyjąca już wnuczka Ania. Przepadała za kwiatami. Jeden z nich rośnie wciąż na moim parapecie. A kiedy tylko nadchodziła wiosna, jeździłyśmy razem na działkę. Czekaliśmy na ten czas. Teraz, kiedy święta przychodzą... nie mam świąt – komentuje ze łzami w oczach pani Basia, bohaterka tegorocznej kampanii wielkanocnej.

Seniorka rozpromienia się na myśl o tym, że Stowarzyszenie planuje duże świąteczne spotkanie. – Jak na Wigilię? Było tak pięknie i uczestniczyło tyle osób – pyta z nadzieją pani Basia.

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich zapewnia posiłek, drobny upominek, dojazd i opiekę. Ci, którzy nie mogą zjawić się osobiście, odwiedzani są w domach przez wolontariuszy. Dzięki temu nikt z podopiecznych nie jest sam w czasie świąt. Koszt takiego przedsięwzięcia to w przybliżeniu 100 zł na osobę. Finansowane jest ono dzięki wpłatom darczyńców. Każdy, kto chciałby wesprzeć akcję nawet niewielką kwotą, może zro-

bić to za pomocą tej strony: www.malibracia.org.pl/wielkanoc.

Przedstawiciele Stowarzyszenia docierają do seniorów żyjących w poczuciu osamotnienia i organizują dla nich wolontariuszy towarzyszących. Ma to na celu przeciwdziałanie osamotnieniu i wykluczeniu społecznemu osób starszych. Wolontariusz odwiedza raz w tygodniu seniora, żeby porozmawiać, powspominać, pójść na spacer, wspólnie obejrzeć film itp., po prostu dać mu poczucie, że nie jest zapomniany i niepotrzebny.

➤ **Jak zostać wolontariuszem dla seniora znajdziesz na wroc.city/WolontariuszDlaSeniora**

Wyprzedaż domowej literatury w Prozie

Jeśli twoja domowa biblioteczka ugina się pod tomami książek, a na nocnym stoliku kurzą się te, które dopiero zamierzasz przeczytać, pomyśl o ich sprzedaży innym molom książkowym na Bookowisku.

I Agata Zięba

Nie przypadła ci do gustu książka otrzymana w prezencie? Masz półki pełne dawno przeczytanych pozycji i szukasz czegoś nowego?

Dla tych wszystkich, którym powyżej opisane sytuacje nie są obce, jak i dla tych, których pobudki są całkowicie odmienne, wymyślono Bookowisko, czyli wyprzedaż domowej literatury.

Kiedy i gdzie?

Na to wyjątkowe wydarzenie zaprasza w sobotę 25 marca w godz. 12–15 Wrocławski Dom Literatury do swojego klubu – Prozy.

- Bookowisko to kiermasz książek, w trakcie którego możecie znaleźć rzadkie i niespotykane pozycje z i do domowych bibliotek.
- Podczas Bookowiska możecie nie tylko kupować, ale i wystawić książki zalegające w waszych mieszkaniach,

Bookowisko odbywa się we Wrocławskim Domu Literatury od lat kilka razy w roku – w Prozie i pod chmurką

choćby po to, by mieć miejsce na nowe.

- Książki możecie nie tylko sprzedawać czy kupować, ale także wymieniać – wszystko jest kwestią do dogadania.

Jak się zgłosić?

Zasady są proste, zgłaszacie chęć uczestnictwa w Bookowisku jako sprzedawca na adres: info@literatura.wroclaw.pl (podajecie numer telefonu i szacunkową liczbę książek). Czekacie na po-

twierdzenie przyjęcia zgłoszenia i dalsze wytyczne. I tyle! Przybywacie z książkami 25 marca, a następnie je sprzedajecie lub wymieniacie się. WDL udostępni stoły i przestrzeń w Prozie.

Jak coś kupić?

Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, decyduje kolejność zgłoszeń. Jeśli nie uda wam się zapisać na stoisko sprzedażowe, wpadnijcie i tak. Kupujący nie muszą nigdzie się zgłaszać,

a wstęp do klubu Proza jest bezpłatny. To na pewno miły pomysł na spędzenie popołudnia.

Klub Proza mieści się w Przejściu Garncarskim 2. To miejsce organizacji spotkań autorskich, festiwałów, koncertów, a także stand-upów czy spektakli teatrów improwizowanych.

Na Bookowisko zaprasza Wrocławski Dom Literatury, Klub Proza i Wrocław Miasto Literatury UNESCO.

Twoje 5 minut sławy! – zostań gwiazdą

Marzysz o zostaniu światową gwiazdą gitary? Z nami wszystko jest możliwe! Wystąp razem ze światowymi gwiazdami na głównej scenie Gitarowego Rekordu Świata przy akompaniamencie tysięcy gitarzystów zgromadzonych 1 maja na Rynku.

I Agata Zięba

Zgłoś się na gitarowy casting „Twoje 5 minut sławy!” i wystąp przed jury i publicznością w sobotę 1 kwietnia w Starym Klasztorze we Wrocławiu (ul. Purkyniego 1). Przesłuchania będą odbywały się od godz. 16. Wstęp wolny.

Dopuszczalne są wszystkie rodzaje gitar – akustyczne, klasyczne, elektryczne, basowe, mandoliny, banjo i ukulele, a nawet własnoręcznie zrobione (tzw. gitara z byle czego). Można grać solo, z towarzyszeniem innego instrumentu lub nagranych podkładów, można śpiewać lub tańczyć. Ale na scenie mogą wystąpić naraz maksymalnie dwie osoby.

Laureaci castingu będą mogli wystąpić 1 maja na wrocławskim Rynku na jednej z oficjalnych scen Gitarowego Rekordu Świata 2023. Zgłoszenia do udziału w castingu należy wysłać mailem na adres: kk@guitarmasters.pl. Napiszcie krótko, co chcielibyście zaprezentować oraz podajcie wymagania techniczne. Zgłoszenia przyjmowane będą do 30 marca, te przesłane po terminie trafią na listę rezerwową.

O godz. 20 w Sali Gotyckiej Staro Klasztoru rozpocznie się koncert „Co za wieczór, co za noc” – przeboje polskiego rocka lat 90., podczas którego ogłoszone zostaną wyniki castingu.

PPA dla nas gra!

Od 24 marca do 2 kwietnia wrocławski Teatr Muzyczny Capitol wypełnią dźwięki Przeglądu Piosenki Aktorskiej. To już 43. edycja tego ważnego festiwalu! W tym roku program festiwalu skupia się na spektaklach, które opowiadają o ważnych sprawach z perspektywy indywidualnych doświadczeń. Bilety rozeszły się jak świeże bułeczki, ale można pojedyncze wejściówki kupić jeszcze na stronie bilety.ppa.teatr-capitol.pl/.

Galeria Miejska dotyka

Do 30 marca w Galerii Miejskiej przy ul. Kiełbaśniczej 28 można oglądać wystawę „Dotkliwa cielesność” o kondycji ciała w ponowoczesnej rzeczywistości. To wystawa zbiorowa: Justyny Adamczyk, Rolanda Grabkowskiego, Julii Bodzioch-Nowackiej, Małgorzaty Kalinowskiej, Pawła Matyszewskiego, Jana Możdżyńskiego, Moniki Mysiak, Agaty Przyżyckiej, Beaty Szczepaniak. Galeria jest czynna od pon. do pt. w godz. 10–18 i w sob. od 12 do 16. Wstęp jest bezpłatny.

WARTO być w CK Agora...

...25 marca podczas wręczenia nagrody WARTO i koncertu laureatów 2022. Nagroda przyznawana jest młodemu, obiecującemu artyście od 2009. W tym roku po raz pierwszy w historii, na scenie sali widowiskowej Centrum Kultury Agora (ul. Serbska 5a) wystąpią wszyscy zeszłorocznymi nominowani muzycy i zespoły muzyczne: Marek Niedzielski, Kołdra, Tantfreaky, Easy Dose i Daffodil Pill. Ponadto, w przestrzeni CK Agora zorganizowana zostanie wystawa artystów wizualnych nominowanych do WARTO 2022: Piotra Czekańskiego, Wiktora Gałki i Izy Opielki. Bilety dostępne w CK Agora lub na ticketmaster w cenie 30 zł. Zniżki z kartą Nasz Wrocław Max tylko w kasie CK Agora.

Нові партнерські відносини Вроцлава з Києвом

Київ офіційно став містом-партнером Вроцлава! Угода, підписана в середу (15 березня) – це лише офіційний документ, що формально підтверджує співпрацю між цими містами – вона триває віддавна. Мер Києва Віталій Кличко назвав підписання угоди про нове партнерство «символічним».

Магдалена Пасевич

Ініціатива партнерських відносин між Вроцлавом і Києвом виникла у 2019 році. Процес прискорився після повномасштабної агресії Росії на Україну та під час Круглого столу органів самоврядування, що відбувся 2022 року.

– Наші відносини з Києвом на офіційному рівні, але без угоди про партнерські відносини, тривають вже декілька років. Сьогодні саме Вроцлав є другим домом для українців і українців, які приїхали до нас і разом з нами будують спільноту міста, – підкреслив Яцек Сутрик, мер Вроцлава.

Київ – це друге місто в Україні, з яким Вроцлав уклав цього роду угоду (2001 р. її було підписано зі Львовом). Таким чином Київ став 16 містом-партнером Вроцлава.

Історична угода

В листопаді 2022 року депутати Вроцлавської міської ради прийняли ухвалу про встановлення партнерських відносин із Києвом.

– Я хотів би ще раз подякувати Вроцлавові та меру Сутрикові. За те, що вони підтримують Київ, за надання гуманітарної та економічної допомоги. Від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну Вроцлав прийняв 150 тисяч українських біженців, з них 80 тисяч – це діти. Ми ніколи не забудемо про цю допомогу. Сьогодні ми підписуємо надзвичайно важливу та історичну угоду із Вроцлавом. Хай живе Польща, хай живе Україна! – сказав мер Києва Віталій Кличко.

Допомога під час відбудови

Підписання угоди між містами дасть можливість краще надавати та отримувати допомогу різними шляхами. У майбутньому ця угода дозволить надавати допомогу при відбудові зруйнованих районів Києва. Підписана угода – це не лише допомога українцям і українцям, що були у потребі і приїхали зі столиці своєї країни. Це також символічний крок на шляху до приєднання України до спільноти європейських держав, до чого вона прагне вже багато років.

Підписання угоди з дня 15 березня. Київ і Вроцлав – відтепер офіційно міста-партнери

Герб у міській ратуші

Під час урочистості підписання угоди мер Вроцлава зазначив, що така велика українська громада – це певне зобов'язання для Вроцлава. Водночас

він подякував за те, що вроцлав'яни вміють будувати місто та міцну спільноту, а також допомагати безкорисливо. Після підписання документів в кабінеті мера Вроцлава мер міста та делегація з України

відкрили герб Києва. Він знаходиться поруч із гербами інших міст-партнерів Вроцлава. Це зокрема: Дрезден, Львів, Вісбаден, Лілль та Оксфорд. 2019 року було укладено угоду з Батумі, що в Грузії.

Український Дім продовжить свою роботу

Український Дім залишиться в будинку, що на вул. Освенцимських жертв, принаймні до червня. У ньому проживає понад сто військових біженців з України.

Томаш Висоцький

Український Дім працює в офісній будівлі (офіси були там до початку повномасштабної війни в Україні) на вул. Освенцимських жертв. Рік тому приватний власник

будинку передав його військовим біженцям. За оренду приміщень він стягує символічну оплату.

Дім та школа

Спершу в будинку підготували місця для близько двохсот осіб, тепер там проживають 142 особи – дорослі та діти. Більшість дорослих працює, діти та підлітки навчаються, в будинку є також дитячий клуб. Для мешканців тут проводять додатко-

ві заняття: уроки польської мови, заняття для тих, хто любить фізичну активність, а також майстер-класи та анімаційні заняття для дітей.

Фонд та ЮНІСЕФ

Про Український Дім піклується вроцлавський фонд «Побач мене» („Zobacz mnie”). Гроші на діяльність дому (оплати за комунальні послуги, придбання засобів гігієни, приготування їжі,

додаткові заняття) фонд отримує з міського бюджету, а також завдяки освітнім програмам для біженців, що фінансуються ЮНІСЕФ.

Фонд допомагає дітям і дорослим, яких раніше ніхто інший не помічав.

До літніх канікул

Спершу Український Дім повинен був працювати в центрі Вроцлава до кінця 2022 р. Однак, вже в кін-

ці минулого року власники будинку погодилися продовжити оренду до кінця березня, а нещодавно угоду продовжили ще на декілька місяців – до кінця червня 2023 р.

Завдяки цьому діти матимуть можливість завершити цей навчальний рік так само, як попередній.

➤ **Детальніше читайте на сайті: zobaczmnie.org/pomoc-dzieciom-z-ukrainy**

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

📱 @wromigrant

PL / UA / EN / BY / RU

To już finał w skokach przez przeszkody

Ponad setka koni przyjedzie w najbliższy weekend 25-26 marca na wrocławskie Partynice, aby rywalizować w halowych zawodach skokowych. Podczas zmagania, jeźdźcy codziennie będą mierzyć się w 10 różnych konkursach, m.in. pod względem wielkości pokonywanych przeszkód, jak i przebiegu trasy.

Redakcja

W najtrudniejszym z nich, rozgrywanym w niedzielę Finale Pucharu Wrocławskiego Klubu Jeździeckiego, konie będą miały do pokonania przeszkody o wysokości 130 cm! Organizatorzy przygotowali też atrakcje towarzyszące zawodom: przejażdżki na kucykach dla najmłodszych oraz zwiedzanie stajni połączone z „lekcją o koniu”.

W każdym dniu zawodów odbędzie się 10 konkursów zróżnicowanych pod względem wielkości skakanych przeszkód i przebiegu trasy. – Będziemy mogli oglądać konkursy dokładności, konkursy jedno- i dwufazowe, konkursy na czas i na styl jeźdźca. Nie zawsze najważniejsza jest prędkość poko-

Wstęp na halowe zawody w skokach przez przeszkody, które odbędą się 25-26 marca, jest bezpłatny

nywania parkuru. W konkursach na styl, konie galopują spokojnie, natomiast w konkursach szybkości ten galop jest o wiele bardziej dynamiczny – tłumaczy Małgorzata Brodziak z WTWK Partynice, organizatorka zawodów.

W zawodach zobaczymy zarówno dzieci na kucykach, jak i młodzież oraz dorosłych, którzy pojedą na dużych koniach. Najważniejszym

konkurem będzie rozgrywany w niedzielę Finał Pucharu Wrocławskiego Klubu Jeździeckiego. Wystąpią w nim najlepsi zawodnicy, którzy rywalizować będą w konkursie o najwyższej skali trudności.

Przygotowano też atrakcje dla dzieci. Codziennie w godz. 13-15 przy hali jeździeckiej będą mogły skorzystać z przejażdżek na kucykach. Natomiast o godz. 14

w sobotę i niedzielę odbędzie się oprowadzanie z przewodnikiem po stajniach rekreacyjnej i sportowej.

Najbliższe zawody skokowe będą ostatnimi w tej części sezonu (kolejne odbędą się we wrześniu). Po zakończeniu sezonu halowego czeka nas miesiąc przerwy i upragniony przez wielu start sezonu wyścigów konnych, który w tym roku zaplanowany jest na 23 kwietnia.

Młodzież w Śląsku Wrocław rośnie w siłę

Sezon 2022/2023 dla zespołu Śląska przebiega pod dyktando bardzo udanych występów wrocławskiej młodzieży. Kilku z nich już teraz stanowi o sile pierwszego zespołu, inni coraz śmielej sygnalizują chęć rywalizacji z nieco starszymi kolegami. Śląsk posiada obecnie zdecydowanie najmłodszą kadrę w całej PKO BP Ekstraklasie.

Mateusz Lubański

Średnia wieku w drużynie Śląska Wrocław wynosi 23,4 lata i jest zdecydowanie najniższą w Eks-

traklasie. Dla porównania, średnia całej ligi to 25,5 roku. W rundzie wiosennej sezonu 2022/2023 oficjalne debiuty w pierwszym zespole zanotowali już Mateusz

Stawny (rocznik 2003) i Łukasz Gerstenstein (rocznik 2004).

Trener Ivan Djurdjević chętnie stawia także na innych młodzieżowców: Łukasza Bejgera, Adriana Bukowskiego, Patryka Szwedzika, Piotra Samca-Talara czy Karola Borysa. Co ciekawe, ten ostatni to najmłodszy zawodnik, jaki w tym sezonie wystąpił na boiskach Ekstraklasy. W sierpniowym meczu z Rakowem miał zaledwie 15 lat i 11 miesięcy.

Choć do końca sezonu pozostało jeszcze dziewięć ligowych kolejek, Śląsk Wrocław już w 85,8 proc. wypełnił limit minut, jaki powinni zagrać młodzieżowcy w całych rozgrywkach. Łącznie występujący w barwach WKS-u zawodnicy urodzeni w 2001 roku lub młodsi zaliczyli na boiskach PKO BP Ekstraklasy aż 2575 minut. Śląsk

Wrocław przewodzi jeszcze jednej ligowej klasyfikacji – żaden inny zespół nie może się pochwalić tak dużą liczbą młodzieżowców, którzy zagraли w tym sezonie ligowym. Trener Ivan Djurdjević oddelegował do gry aż ośmiu takich piłkarzy.

Warto podkreślić, że bardzo dobre występy wrocławskiej młodzieży zostały docenione też przez selekcjonerów poszczególnych reprezentacji Polski. Karol Borys otrzymał kolejne już powołanie do kadry U17, Mateusza Stawnego zaproszono na zgrupowanie kadry U20, natomiast Łukasz Bejger białoczerwone barwy mógł przywdziać w drużynie narodowej U21. Niestety, w ostatniej chwili wyeliminowała go kontuzja. Szansę na powołanie miał również Adrian Bukowski, który w ostatnich dniach zmagania się jednak z niegroźnym urazem.

Choć Łukasz Bejger to obrońca, w tym sezonie zanotował już 2 gole i 2 asysty

Tydzień w skrócie

WKS Śląsk Wrocław Futsal pokonał 7:4 AZS AWF Profi Sport Wrocław i awansował do I ligi futsalu. Wojskowi zakończyli sezon z dorobkiem 29 punktów, na co złożyło się 9 zwycięstw i 2 remisy.

Niestety, **koszykarki Ślązy Wrocław** zakończyły trwający sezon Energa Basket Ligi Kobiet na ćwierćfinale. W 1/4 finału mistrzostw Polski podopieczne Arkadiusza Rusina przegrały trzy mecze z PolskaStrefaInwestycji Enea Gorzów.

W ramach 25. kolejki PKO BP Ekstraklasy **WKS Śląsk Wrocław** zremisował ze Stalą Mielec 1:1. Jedyną bramkę dla Śląska zdobył Erik Exposito, który znalazł się także w zestawieniu najlepszych graczy tej serii gier.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Ekstraklasa:
1.04, godz. 20, Polsat Plus Arena Gdańsk
Lechia Gdańsk – Śląsk Wrocław
(Canal + Sport)

koszykówka

Energa Basket Liga,
25.03, godz. 17.30, Hala Orbita,
WKS Śląsk Wrocław – Enea Abramczyk Astoria Bydgoszcz
(Polsat Sport Extra)

siatkówka

Tauron Liga Kobiet:
27.03, godz. 17.30, Hala Orbita,
#VolleyWrocław – OnlyBio Pałac Bydgoszcz
(Polsat Sport)

TAURON 1. Liga Mężczyzn:
25.03, godz. 17, Hala Sportowa MOSiR,
MKST Astra Nowa Sól – Chemeko-System Gwardia Wrocław

Posłuchaj muzyki z krajów nordyckich w NFM 24.03

Koncert w NFM, pl. Wolności 1, pod batutą Dimy Slobodenio-uka wypełnią dzieła współcześnie tworzącego Hansa Abrahamsena oraz Jeana Sibeliusa, najśłynniejszego skandynawskiego symfoniczka XX wieku. Pierwszym utworem w programie będzie nawiązujący do mitologii greckiej poemat symfoniczny „Oceanidy” Sibeliusa. Kompozytor zapisał się w historii

jako twórca dzieł, które często porównywane są do fińskiego krajobrazu. Potem polska premiera „Let Me Tell You” – cyklu 7 pieśni na sopran i orkiestrę autorstwa współczesnego duńskiego kompozytora Hansa Abrahamsena. Jako ostatnia zabrzmie potężna i surowa V Symfonia Es-dur Sibeliusa, będąca jednym z jego najpopularniejszych utworów. Wydarzenie rozpocznie się o godz. 19. Bilety w cenie od 20 do 65 zł do nabycia na stronie www.nfm.wroclaw.pl.

KINO UKRAINA

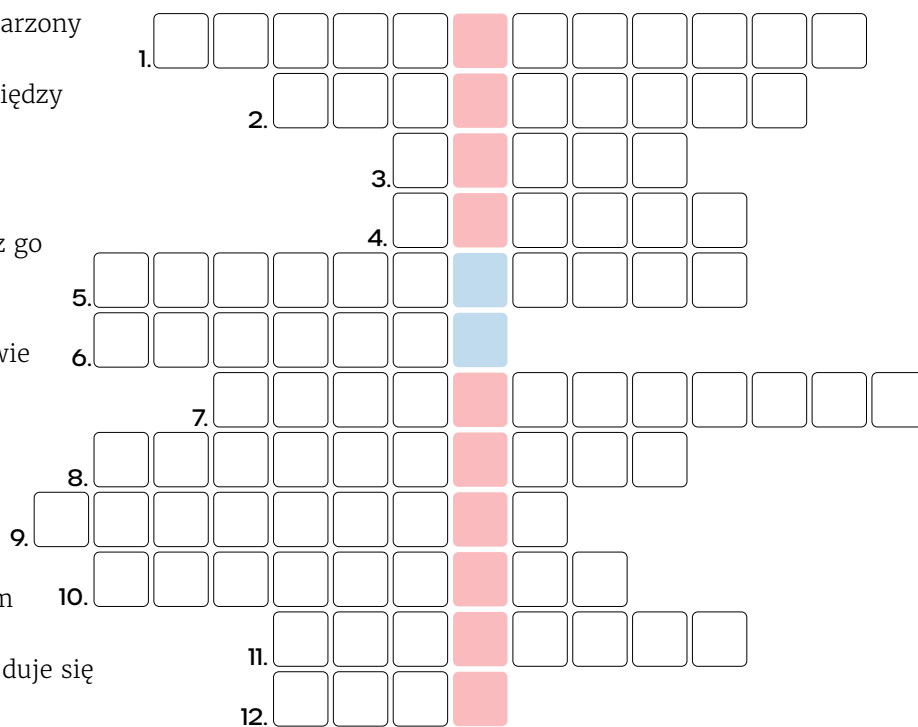
Ukraińskie kino w DCF: Matka apostołów, 28.03

Dolnośląskie Centrum Filmowe, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej oraz Instytut Grotowskiego zapraszają na pokaz filmu „Matka apostołów”. Dramat opowiada historię matki, która poszukuje zaginionego syna pilota. Film zdobył 85 nagród i wyróżnień na festiwalach filmowych w ponad 20 krajach. We Wrocławiu będzie można go obejrzeć 28 mar-

ca w cyklu Kino Ukraina w DCF, ul. Piłsudskiego 64A o godz. 19. Celem cyklu jest prezentacja najlepszych osiągnięć filmowych naszego wschodniego sąsiada. Po pokazie odbędzie się spotkanie z odtwórczynią głównej roli Natalią Połowynką. Na pokaz filmu ze spotkaniem obowiązują wejściówki cegiełki na rzecz Fundacji PTACH. Koszt cegiełki to minimum 20 zł. Środki zostaną przekazane na projekt Dach nad głową (mieszkania dla uchodźców).

KRZYŻÓWKA NUMERU 124

- Jeden z pawilonów w Ogrodzie Japońskim, kojarzony z popularnym w Japonii napojem.
- Las położony w północnej części Wrocławia między Odrą a Widawą.
- Plac ... – z huśtawkami i piaskownicą.
- Na tym osiedlu znajduje się park Wschodni.
- Kolorowo kwitnący w maju krzew – zobaczysz go w parku Szczytnickim.
- Osiedle z zamkiem.
- Gatunek drzewa pochodzący z Ameryki o nazwie podobnej do holenderskich kwiatów.
- Park z pomnikiem Fryderyka Chopina.
- Pozostałość po grodzie albo osadzie obronnej. We Wrocławiu w lasach: Mokrzańskim, Osobowickim i Sołtysowickim.
- W tej grupie roślin najbardziej znane są kaktusy. Zobaczysz je w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Można w nim łatwo zgubić drogę – jeden znajduje się w parku Brochowskim.
- Według legendy zamieszkuje Las Strachociński.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numerem **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy

operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **124.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki).

Na odpowiedzi czekamy do **29 marca 2023 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **5 kwietnia 2023 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym

wydaniu do zdobycia są: bluza, workoplecak i kubek. Zwycięzcy z nr. 122 (hasło: Kocim tropem) to pan Andrzej (bluza z herbem), pani Monika (workoplecak z herbem) i Kamil (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadomienia Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 71 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – inne

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław